EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 13.6.2025
COM(2025) 308 final

2025/0163 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van een breed pakket overeenkomsten ter consolidatie, verdieping en uitbreiding van de bilaterale betrekkingen met de Zwitserse Bondsstaat en betreffende de voorlopige toepassing van de Overeenkomst betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

De Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat (hierna ook "Zwitserland" genoemd) zijn nauw met elkaar verbonden vanuit economisch, historisch, cultureel, sociaal en politiek perspectief. De Unie is de grootste handelspartner van Zwitserland, terwijl Zwitserland de op drie na grootste handelspartner van de Unie is. In Zwitserland wonen meer dan 1,5 miljoen burgers van de Unie en iets minder dan 450 000 Zwitserse staatsburgers wonen in de Unie. Elke dag steken enkele honderdduizenden grenswerkers de grens tussen de EU en Zwitserland over in beide richtingen.

De Unie en Zwitserland zijn door ettelijke bilaterale overeenkomsten met elkaar verbonden. Door overeenkomsten op het gebied van het vrije verkeer van personen, vervoer over land, luchtvervoer, handel in landbouwproducten en de wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling neemt Zwitserland deel aan de interne markt van de Unie[1]. Via de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis, is Zwitserland ook een met de Schengenruimte geassocieerd land. Tijdens de COVID-19-pandemie is de samenwerking tussen de Unie en Zwitserland op het gebied van grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid geïntensiveerd. Zwitserland is vanouds een sterke partner op het gebied van onderzoek en innovatie. Het land heeft met de Unie meegewerkt aan tal van financieringsprogramma's van de Unie die met name gericht waren op onderzoek, innovatie en onderwijs.

Hoewel de betrekkingen tussen de EU en Zwitserland hecht zijn, worden ze ook belemmerd door verschillende langdurige structurele problemen. Om deze problemen op te lossen, voerden de Unie en Zwitserland tussen 2014 en 2021 onderhandelingen over een institutionele kaderovereenkomst. De institutionele kaderovereenkomst zou ook hebben gezorgd voor het bestuurskader voor aanvullende overeenkomsten op de gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, waaronder overeenkomsten waarvoor de Raad onderhandelingen had toegestaan, met name over voedselveiligheid (2003 en 2008) en elektriciteit (2006). Bovendien zou de overeenkomst het bestuurskader vormen voor de overeenkomst inzake gezondheid, waarvoor de Raad in 2008 machtiging tot het voeren van onderhandelingen had verleend.

De onderhandelaars bereikten in november 2018 op technisch niveau overeenstemming over een ontwerp voor een institutionele kaderovereenkomst. Door de weigering van de Bondsraad om de ontwerptekst goed te keuren, kwamen de onderhandelingen over de andere overeenkomsten tot stilstand, aangezien zowel de Raad, in zijn conclusies van 19 februari 2019, als het Europees Parlement, in zijn aanbeveling van 26 maart 2019, de sluiting van

[1] Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg; Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondstaat inzake luchtvervoer; Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen; Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling; Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondstaat inzake de handel in landbouwproducten, alle ondertekend op 21 juni 1999 (PB L 114 van 30.4.2002, blz. 1).

nieuwe overeenkomsten inzake toegang tot de interne markt of verbeterde voorwaarden in het kader van bestaande overeenkomsten afhankelijk stelde van de sluiting van de institutionele kaderovereenkomst. Op 26 mei 2021 besloot de Zwitserse Bondsraad, ondanks verdere pogingen om tot een oplossing te komen, de onderhandelingen over de institutionele kaderovereenkomst eenzijdig te beëindigen. Door het eenzijdige besluit van Zwitserland werd de bilaterale samenwerking op het gebied van onderzoek, innovatie en onderwijs tijdelijk stopgezet.

Na het mislukken van de onderhandelingen over de institutionele kaderovereenkomst zijn de Europese Commissie en Zwitserland in maart 2022 verkennende gesprekken begonnen om de toekomst van de betrekkingen tussen de EU en Zwitserland te bespreken. Deze gesprekken hebben geleid tot een gezamenlijk akkoord waarin de politieke overeenstemming van beide partijen over de te volgen weg voor toekomstige onderhandelingen tot uitdrukking is gebracht en waarin de onderdelen en parameters van een breed onderhandelingspakket zijn vastgelegd, evenals aandachtspunten en oplossingen voor belangrijke institutionele en sectorale kwesties.

In november 2023 werd het gezamenlijke akkoord bekrachtigd door de Zwitserse Bondsraad en de Europese Commissie. Beide partijen verbonden zich ertoe het gezamenlijke akkoord te gebruiken als basis voor hun onderhandelingsmandaten en bevestigden hun ambitie om de onderhandelingen in de loop van 2024 af te ronden.

Bijgevolg heeft de Commissie op 20 december 2023 een aanbeveling aangenomen voor een besluit van de Raad om machtiging te verlenen voor onderhandelingen over het brede pakket maatregelen dat tijdens de verkennende gesprekken is vastgesteld en gedefinieerd[2]. De algemene doelstelling van deze onderhandelingen was de bilaterale betrekkingen tussen de Unie en Zwitserland te moderniseren en te versterken, te zorgen voor eerlijke concurrentie tussen bedrijven uit de Unie en Zwitserland die actief zijn op de interne markt, en de rechten van burgers van de Unie in Zwitserland te waarborgen, onder meer door discriminatie tussen burgers van verschillende lidstaten te voorkomen. Dit zou burgers, bedrijven en onderzoekers aan beide zijden in staat stellen ten volle te profiteren van de geografische nabijheid, gedeelde waarden en economische banden tussen de Unie en Zwitserland. Tegelijkertijd verrichtte de Bondsraad de overeenkomstige voorbereidende werkzaamheden aan Zwitserse zijde. Na de voltooiing van de desbetreffende processen in Zwitserland heeft de Raad op 12 maart 2024 een besluit vastgesteld waarbij de Commissie wordt gemachtigd onderhandelingen te starten over het brede pakket maatregelen, samen met gedetailleerde onderhandelingsrichtsnoeren[3].

De onderhandelingen over het brede pakket zijn op 18 maart 2024 opgestart door de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, en de toenmalige voorzitter van de Zwitserse Bondsstaat, Viola Amherd. De Commissie heeft de onderhandelingen gevoerd in overleg met de Raad, met inbegrip van de Raad Algemene Zaken, en de Groep EVA die door de Raad als speciaal comité voor de onderhandelingen met Zwitserland is aangewezen. Er is terdege rekening gehouden met de resolutie van het Europees Parlement van 4 oktober 2023 en de Commissie heeft het Europees Parlement overeenkomstig artikel 218, lid 10, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) ten volle geïnformeerd.

---

2 COM(2023) 798 final, 20.12.2023.

3 Besluit (EU, Euratom) 2024/995 van de Raad van 12 maart 2024 tot machtiging tot het openen van onderhandelingen met de Zwitserse Bondsstaat over institutionele bepalingen in overeenkomsten tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat met betrekking tot de interne markt, over een overeenkomst inzake de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan Unieprogramma's en over een overeenkomst die de basis vormt voor de permanente bijdrage van de Zwitserse Bondsstaat aan de cohesie van de Unie (PB L, 2024/995, 26.3.2024).

Na negen maanden van intensieve onderhandelingen kondigden de voorzitters Von der Leyen en Amherd aan dat de besprekingen over alle elementen van het brede pakket op 20 december 2024 met succes waren afgerond. Het brede pakket omvat de actualisering van vijf overeenkomsten die Zwitserland momenteel toegang geven tot de interne markt van de Unie; actualisering van het geschillenbeslechtingsmechanisme in de Overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten, overeenkomstig de vastgestelde praktijk in de handelsovereenkomst van de Unie en Zwitserland met andere partners; een nieuw protocol over voedselveiligheid waarin een gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid tot stand wordt gebracht, en dat alle dimensies van de voedselketen bestrijkt en de sanitaire en fytosanitaire bijlagen bij de Overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten vervangt; een nieuwe overeenkomst inzake elektriciteit die de deelname van Zwitserland aan de interne elektriciteitsmarkt van de Unie mogelijk maakt; een nieuwe overeenkomst inzake gezondheid die Zwitserland in staat zal stellen deel te nemen aan Uniemechanismen en -organen voor de aanpak van ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid, met name het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding en het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen; een nieuwe overeenkomst inzake de permanente en billijke financiële bijdrage van Zwitserland aan de economische en sociale cohesie binnen de Unie, waarin het niveau van partnerschap en samenwerking tussen de partijen tot uiting komt; en een nieuwe overeenkomst die Zwitserland in staat stelt om deel te nemen aan verschillende Unieprogramma's die openstaan voor associatie van derde landen: Horizon Europa, het Euratom-programma voor onderzoek en opleiding, ITER/F4E (Fusion for Energy), Digitaal Europa, Erasmus+ en EU4Health, een programma dat tot doel heeft de samenwerking aan te vullen die is vastgelegd in de gezondheidsovereenkomst waarover beide partners hebben onderhandeld als onderdeel van hetzelfde brede pakket. Naast de bovengenoemde elementen omvat het brede pakket ook een afzonderlijk protocol inzake parlementaire samenwerking.

Dit voorstel heeft betrekking op de ondertekening, namens de Europese Unie, van de volgende overeenkomsten en instrumenten in het brede pakket:

– Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen;

– Protocol betreffende de instellingen bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen;

– Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer;

– Protocol betreffende de instellingen bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer;

– Protocol inzake staatssteun bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer;

– Protocol betreffende de instellingen bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg;

– Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg;

– Protocol inzake staatssteun bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg;

– Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling;

– Protocol betreffende de instellingen bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling;

– Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten;

– Protocol bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten tot vaststelling van een gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid;

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake elektriciteit;

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake gezondheid;

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de financiële bijdrage van Zwitserland tot het terugbrengen van economische en sociale verschillen in de Europese Unie;

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma;

– Protocol tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake parlementaire samenwerking.

Dit voorstel heeft ook betrekking op de voorlopige toepassing van de Overeenkomst betreffende de deelname van Zwitserland aan het Europees Agentschap voor het ruimtevaartprogramma, aangezien die overeenkomst voorziet in de voorlopige toepassing ervan met ingang van 1 januari 2026 of 1 januari van het jaar na de ondertekening ervan, afhankelijk van het feit of deze ondertekening al dan niet plaatsvindt vóór 1 juli 2026.

De bovengenoemde overeenkomsten en protocollen gaan vergezeld van een Gemeenschappelijke Verklaring van de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat over de invoering van een dialoog op hoog niveau over het brede bilaterale pakket en de mogelijke verdere ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen tussen de Europese Unie en Zwitserland, die namens de Unie moet worden goedgekeurd en ondertekend.

Hoewel de overeenkomst over de deelname van Zwitserland aan Unieprogramma's integraal deel uitmaakt van het brede pakket waarover in 2024 tussen beide partners werd onderhandeld, heeft de Commissie beslist om het voorstel betreffende de ondertekening ervan te versnellen teneinde de voorlopige toepassing ervan te starten vanaf 1 januari 2025. De Commissie heeft daartoe afzonderlijke voorstellen ingediend[4].

[4] COM(2025) 159 final en COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

De voorgestelde aanpak maakt het mogelijk uitvoering te geven aan de overgangsbepalingen die de Commissie tijdens de onderhandelingen over het brede pakket aan Zwitserland heeft toegekend. Tegelijkertijd doet deze geen afbreuk aan de brede pakketaanpak die in het gezamenlijke akkoord is vastgesteld en in het mandaat van de Raad is bevestigd.

De overeenkomst over de deelname van Zwitserland aan programma's van de Unie bevat een horizonbepaling, die bepaalt dat de voorlopige toepassing van die overeenkomst wordt beëindigd indien Zwitserland zijn procedures die nodig zijn voor de inwerkingtreding van het pakket niet tegen eind 2028 voltooit. In het voorstel van de Commissie betreffende de ondertekening van de overeenkomst over de deelname van Zwitserland aan programma's van de Unie is derhalve bepaald dat ze zal worden gesloten in het kader van het brede pakket overeenkomsten waarover in 2024 onderhandelingen werden gevoerd.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

De invoering van institutionele bepalingen zorgt voor een consistentere en uniformere toepassing van het Unie-acquis in de delen van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt of op beleidsgebieden waar Zwitserland zich heeft verbonden tot dynamische afstemming, tot het beginsel inzake uniforme uitlegging en toepassing, en tot geschillenbeslechting met een rol voor het Hof van Justitie van de Europese Unie voor aangelegenheden betreffende het recht van de Unie. De beginselen inzake non-discriminatie van Unieburgers en een gelijk speelveld tussen ondernemingen in de Unie en in Zwitserland, staan centraal in de verschillende overeenkomsten.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Het brede pakket overeenkomsten tussen de EU en Zwitserland, is volledig in overeenstemming met de Verdragen en beschermt de integriteit en de autonomie van de rechtsorde van de Unie. Zij bevordert de waarden, de doelstellingen en de belangen van de Unie, en zorgt voor de samenhang, de doeltreffendheid en de continuïteit van haar beleid en haar optreden.

De institutionele en materiële wijzigingen aan de bestaande overeenkomsten, evenals de invoering van nieuwe staatssteunregels indien van toepassing, en de nieuwe overeenkomsten zullen bijdragen tot de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen van de Unie op de volgende beleidsgebieden:

– de interne markt,
– mededinging,
– werkgelegenheid en sociale zaken,
– vrij verkeer van personen,
– vervoer,
– landbouw,
– voedselveiligheid en -kwaliteit,
– dieren en dierlijke producten,
– planten en plantaardige producten,
– bescherming van de consument,
– energie,
– gezondheid,

– handel.

Daarnaast zullen de overeenkomst betreffende de associatie van Zwitserland met Unieprogramma's en de overeenkomst over de deelname van Zwitserland aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma helpen om de beleidsdoelstellingen van de Unie te bevorderen op de volgende gebieden:

– onderwijs en opleiding,

– onderzoek en innovatie,

– digitale economie en samenleving,

– gezondheid,

– ruimtevaart.

De Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de financiële bijdrage van Zwitserland tot het terugbrengen van economische en sociale verschillen in de Europese Unie zal bijdragen tot de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen van de Unie op het gebied van economische en sociale cohesie.

Door ervoor te zorgen dat Zwitserland een passende financiële bijdrage levert aan het beheer en de werking van de agentschappen en instanties waaraan het deelneemt, en aan de informatiesystemen waartoe het toegang heeft, worden de financiële belangen van de Unie beschermd.

Het forum voor samenwerking en dialoog tussen de leden van het Europees Parlement en de Zwitserse Bondsvergadering, dat werd opgericht bij een specifiek protocol, is in overeenstemming met de praktijk in de associatie- en strategische partnerschapsovereenkomsten die de Unie sluit met derde landen.

Hoewel verschillende overeenkomsten en protocollen die onder dit voorstel vallen afhankelijk zijn van technische en digitale systemen voor de uitvoering ervan, worden in het voorstel geen nieuwe vereisten ingevoerd die wijzigingen opleggen met betrekking tot het gebruik of de architectuur van die systemen. Dit voorstel laat het beginsel "standaard digitaal" onverlet.

2. RECHTSGRONDSLAG

De overeenkomsten en protocollen die onder het voorgestelde besluit vallen, zijn nauw verbonden en vormen een samenhangend geheel; hierin is de architectuur van een versterkt en alomvattend partnerschap vastgelegd in een brede waaier aan gebieden die onder de Verdragen vallen, op basis van een passend evenwicht van rechten en plichten. Bijgevolg is de passende materiële rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit van de Raad betreffende de ondertekening van de bovenbedoelde overeenkomsten en protocollen artikel 217 VWEU. De procedurele rechtsgrondslag wordt gevormd door artikel 218, lid 5, VWEU, in samenhang met artikel 218, lid 8, tweede alinea, VWEU. De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit van de Raad is derhalve artikel 217 VWEU, in samenhang met artikel 218, lid 5, VWEU en artikel 218, lid 8, tweede alinea, VWEU.

De Commissie is van mening dat de Unie bevoegd is op alle gebieden die onder de overeenkomsten en protocollen in dit voorstel vallen, en dat de overeenkomsten en protocollen bijgevolg door de Unie alleen moeten worden ondertekend.

3. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

In de overeenkomsten op de gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, de overeenkomst inzake gezondheid en de overeenkomst inzake het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma, heeft Zwitserland ermee ingestemd om financiële bijdragen aan de begroting van de Unie te leveren voor het beheer en de werking van de agentschappen en instanties waaraan het deelneemt, en aan de informatiesystemen waartoe het toegang heeft, rekening houdend met het toepassingsgebied van elke overeenkomst.

In de meeste gevallen zijn de betalingsvoorwaarden vastgelegd in specifieke bijlagen, die hetzelfde model volgen. Krachtens een reeks standaardbepalingen die gemeenschappelijk zijn voor de betrokken overeenkomsten en protocollen is Zwitserland verplicht een jaarlijkse financiële bijdrage te betalen die verschuldigd is op de data die in de verzoeken tot storting van de Europese Commissie zijn gespecificeerd. Deze bijdrage bestaat uit de som van een operationele bijdrage en een deelnamevergoeding.

Wanneer er reeds andere financieringsregelingen lopen voor agentschappen of informatiesystemen, blijven deze gehandhaafd.

De specifieke financieringsregelingen voor de agentschappen en informatiesystemen zijn beschreven in het gedeelte waarin de bepalingen van de overeenkomsten nader zijn beschreven. In het financieel memorandum bij dit voorstel worden de toekomstige gevolgen voor de begroting van deze regelingen en hun betalingsvoorwaarden geïllustreerd.

4. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoering door organen die in het kader van de overeenkomsten en protocollen zijn opgericht**

Het pakket overeenkomsten hangt samen door vergelijkbare institutionele bepalingen en/of andere verbanden. Alle overeenkomsten die onder het brede pakket vallen, omvatten gemengde comités bestaande uit vertegenwoordigers van de Unie en Zwitserland, die grotendeels hetzelfde model volgen. Alle overeenkomsten op gebieden die verband houden met de interne markt, de overeenkomsten inzake handel in landbouwproducten, de overeenkomst inzake gezondheid en de overeenkomst inzake de regelmatige financiële bijdrage van Zwitserland aan de economische en sociale cohesie binnen de Unie, bieden de mogelijkheid om werkgroepen op te richten. Verschillende overeenkomsten bevatten mechanismen voor geschillenbeslechting, gebaseerd op hetzelfde model, die ervoor zorgen dat inbreuken op de verplichtingen door een van de partijen bij de betrokken overeenkomst of in het pakket overeenkomsten kunnen worden aangepakt. Tot slot wordt in het protocol inzake parlementaire samenwerking een gemengd parlementair comité opgezet, bestaande uit vertegenwoordigers van het Europees Parlement en de Zwitserse Bondsvergadering.

- **Artikelsgewijze toelichting**

Samenstelling van het brede pakket en aard van de overeenkomsten en protocollen

Het brede pakket bestaat uit verschillende overeenkomsten en protocollen met verschillende doelen en structuren, zelfs al hebben zij gemeenschappelijke elementen. Het pakket bevat met name overeenkomsten en een protocol op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, een overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten, samenwerkingsovereenkomsten, en een protocol over parlementaire samenwerking. Verschillende van deze overeenkomsten en protocollen gaan vergezeld van

gemeenschappelijke verklaringen. Het pakket wordt aangevuld door een gemeenschappelijke verklaring over de instelling van een dialoog op hoog niveau tussen de Unie en Zwitserland.

Overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt

Als gevolg van institutionele wijzigingen, worden vier van de vijf *bestaande* overeenkomsten beschouwd als overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, wat gevolgen heeft voor hun onderlinge verbanden. Een nieuwe overeenkomst en een nieuw protocol hebben eveneens deze status.

Bestaande overeenkomsten die worden beschouwd als overeenkomsten op gebieden van de interne markt

– Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen (hierna de "overeenkomst over het vrije verkeer van personen" genoemd),

– Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer (hierna de "overeenkomst inzake luchtvervoer" genoemd),

– Overeenkomst tussen de Zwitserse Bondsstaat en de Europese Gemeenschap inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg (hierna de "overeenkomst inzake vervoer over land" genoemd),

– Overeenkomst tussen de Zwitserse Bondsstaat en de Europese Gemeenschap inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling (hierna de "overeenkomst inzake wederzijdse erkenning" genoemd).

Nieuwe overeenkomst en nieuw protocol die worden beschouwd als overeenkomsten op gebieden van de interne markt

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake elektriciteit (hierna de "elektriciteitsovereenkomst" genoemd),

– Protocol bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten tot vaststelling van een gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid (hierna het "protocol inzake een gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid" genoemd).

Overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten

– Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten (hierna de "overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten" genoemd). De gewijzigde overeenkomst wordt niet langer beschouwd als een overeenkomst op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt.

Samenwerkingsovereenkomsten

Verschillende overeenkomsten kunnen worden beschouwd als handelsovereenkomsten en derhalve vormen ze geen overeenkomst op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt. De structuur en inhoud verschillen afhankelijk van het doel ervan. Het betreft de volgende overeenkomsten:

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake gezondheid (hierna de "gezondheidsovereenkomst" genoemd),

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsraad betreffende de financiële bijdrage van Zwitserland tot het terugbrengen van economische en sociale

verschillen in de Europese Unie (hierna de "overeenkomst inzake cohesie" genoemd),

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (hierna de "overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma" genoemd),

– Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan programma's van de Unie (hierna de "overeenkomst inzake programma's van de Unie" genoemd).

De overeenkomst inzake programma's van de Unie wordt niet in detail beschreven, aangezien de ondertekening ervan het voorwerp uitmaakt van afzonderlijke voorstellen[5].

Protocol inzake parlementaire samenwerking

Het Protocol tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake parlementaire samenwerking (hierna het "protocol inzake parlementaire samenwerking" genoemd) biedt een rechtsgrondslag en mechanismen voor politieke samenwerking tussen het Europees Parlement en de Zwitserse Bondsvergadering.

Dialoog op hoog niveau

De "Gemeenschappelijke Verklaring van de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat over de invoering van een dialoog op hoog niveau over het brede bilaterale pakket en de mogelijke verdere ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen tussen de Europese Unie en Zwitserland" biedt een kader voor politieke besprekingen tussen de Europese commissaris en het Zwitserse Bondsraadslid die belast zijn met de betrekkingen tussen de EU en Zwitserland. Dialogen op hoog niveau zijn een gebruikelijk instrument waarvan de Unie gebruikmaakt om impulsen te bieden aan samenwerking met derde landen op een specifiek gebied.

Overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt

Institutionele bepalingen

Er zijn identieke institutionele bepalingen opgenomen in alle overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, onder voorbehoud van technisch gerechtvaardigde aanpassingen, hetzij in het kader van nieuwe overeenkomsten, hetzij door middel van institutionele protocollen. In de gezondheidsovereenkomst worden dezelfde institutionele oplossingen naar analogie toegepast. De institutionele bepalingen omvatten de volgende elementen:

(1) *uniforme uitlegging en toepassing*: de verplichting om de betrokken overeenkomsten uniform uit te leggen en toe te passen binnen de interne markt en, voor zover zij begrippen van het recht van de Unie bevatten, in overeenstemming met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, zowel vóór als na de ondertekening van de desbetreffende overeenkomst;

(2) *dynamische afstemming*: de verplichting, afgezien van een beperkt aantal uitzonderingen, voor de partijen om alle rechtshandelingen van de Unie die onder hun toepassingsgebied vallen in de betrokken overeenkomsten op te nemen; wegens

[5] COM(2025) 159 final en COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

het monistische karakter van de rechtsorde, worden deze handelingen door opname in de overeenkomsten onderdeel van de Zwitserse rechtsorde. In ruil wordt Zwitserland betrokken bij de opstelling van de handelingen die in de betrokken overeenkomsten moeten worden opgenomen; zo zal Zwitserland bijvoorbeeld zonder stemrecht deelnemen aan de overeenkomstige comités en deskundigengroepen. Om historische redenen is Zwitserland bij de overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning en inzake vervoer over land verplicht om bepalingen van nationaal recht vast te stellen ter verwezenlijking van de resultaten die door die handelingen moeten worden behaald;

(3) *geschillenbeslechting*: een doeltreffend mechanisme voor geschillenbeslechting op basis van arbitrage door een derde partij; het scheidsgerecht is verplicht om kwesties met betrekking tot bepalingen van de overeenkomsten waarin begrippen van het recht van de Unie zijn opgenomen, te verwijzen naar het Hof van Justitie van de Europese Unie, wiens adviezen juridisch bindend zijn voor het scheidsgerecht;

(4) *onderling verband tussen de overeenkomsten*: de mogelijkheid voor de partijen om evenredige en doeltreffende compenserende maatregelen te nemen in het kader van een procedure voor geschillenbeslechting indien een partij van mening is dat de andere partij een beslissing van het scheidsgerecht niet heeft nageleefd. Deze compenserende maatregelen kunnen worden genomen in de betrokken overeenkomst of in een andere overeenkomst met betrekking tot de interne markt, met inbegrip van de gedeeltelijke of volledige opschorting van een dergelijke overeenkomst of overeenkomsten.

Bepalingen inzake staatssteun

Daarnaast zijn materiële en procedurele regels, waaronder toezicht- en handhavingsmechanismen, opgenomen in deze overeenkomsten, die gelijkwaardig zijn aan die welke binnen de Unie worden toegepast, waarbij een gelijk speelveld voor mededinging op de interne markt moet worden gewaarborgd, namelijk in de overeenkomsten inzake luchtvervoer, vervoer over land en elektriciteit. Dergelijke staatssteunregels zijn beschreven in het hoofddeel van de overeenkomst, zoals bij de elektriciteitsovereenkomst, of in specifieke protocollen, zoals bij de overeenkomsten inzake luchtvervoer en vervoer over land. In beide gevallen zijn algemene en sectorale staatssteunregels die een aanvulling vormen op het bovengenoemde kader, opgenomen in specifieke bijlagen.

Deelname aan agentschappen en informatiesystemen

Zwitserland krijgt bijkomende toegang tot agentschappen en/of informatiesystemen in het kader van de volgende overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt: de overeenkomst over het vrije verkeer van personen, de overeenkomst inzake wederzijdse erkenning, het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid en de elektriciteitsovereenkomst. Zwitserland zal ook bijkomende toegang verwerven tot een agentschap en informatiesystemen in het kader van de gezondheidsovereenkomst.

De bovengenoemde standaardbepalingen zijn van toepassing op de financieringsovereenkomsten die verband houden met de bijkomende toegang tot agentschappen en informatiesystemen die Zwitserland verwerft via het brede pakket. In beginsel moeten deze standaardbepalingen van toepassing zijn op de financieringsovereenkomsten die verband houden met eventuele verdere toegang tot agentschappen, instanties, informatiesystemen en andere activiteiten die Zwitserland mogelijk verwerft in de toekomst in het kader van overeenkomsten die deel uitmaken van het pakket of in het kader van verdere overeenkomsten die de Unie en Zwitserland mogelijk met elkaar sluiten.

De operationele bijdrage die onderdeel vormt van de jaarlijkse financiële bijdrage van Zwitserland, is gebaseerd op een verdeelsleutel die wordt gedefinieerd als de verhouding tussen het bruto binnenlands product (bbp) van Zwitserland tegen marktprijzen en het bbp van de Unie tegen marktprijzen[6]. De verdeelsleutel voor de bijdrage zal worden toegepast op de goedgekeurde jaarbegroting van de Unie, die wordt opgenomen in het desbetreffende begrotingsonderdeel voor subsidies van de Unie voor dat betrokken jaar, zo nodig met aanpassingen waarbij rekening wordt gehouden met het toepassingsgebied van een overeenkomst. De operationele bijdrage voor de informatiesystemen en andere activiteiten wordt berekend door de verdeelsleutel toe te passen op de desbetreffende begroting van het betrokken jaar, zoals vermeld in de documenten voor de uitvoering van de begroting (zoals werkprogramma's of contracten). De jaarlijkse deelnamevergoeding bedraagt 4 % van de operationele bijdrage.

Alle referentiebedragen zijn gebaseerd op vastleggingskredieten.

De overeenkomsten waarin Zwitserland toegang wordt geboden tot agentschappen, omvatten ook een aanhangsel over de rechten, voorrechten en immuniteiten van die agentschappen en hun personeelsleden, die een standaardmodel volgen en een afspiegeling zijn van de bepalingen in Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie.

Overeenkomst over het vrije verkeer van personen

De bijgewerkte overeenkomst over het vrije verkeer van personen voorziet in de dynamische afstemming door Zwitserland op de huidige en toekomstige rechtshandelingen van de Unie op het gebied van het vrije verkeer van personen en de detachering van werknemers.

Het protocol van wijziging bij de overeenkomst over het vrije verkeer van personen leidt tot wijzigingen van de structuur ervan. In de huidige versie omvat de overeenkomst een aanzienlijk aantal materiële bepalingen in bijlage I. Die bijlage wordt vervangen door een lijst met rechtshandelingen van de Unie waarop Zwitserland zich dynamisch zal afstemmen en die de inhoud van die bepalingen in grote mate omvatten.

De vervanging van de materiële bepalingen van de overeenkomst door de integratie van het Unie-acquis gaat gepaard met een aantal uitzonderingen op de dynamische afstemming voor de volgende gebieden: de termijn voor voorafgaande kennisgeving en controles, financiële garanties en sancties voor dienstverleners, bewijs van arbeid als zelfstandige, verwerving van een duurzaam verblijfsrecht, aankoop van onroerend goed, identiteitskaarten, uitzettingen en bepaalde aangelegenheden van kantonnaal recht met betrekking tot de coördinatie van socialezekerheidsregelingen. Een aantal van deze uitzonderingen zijn reeds opgenomen in de bestaande overeenkomst. De huidige bepaling over het de rechten van studenten wordt herzien, zodat partijen studenten van de andere partij niet langer kunnen discrimineren wat collegegeld betreft, alsook de bijbehorende openbare ondersteuningsmechanismen, die in universiteiten doorgaans worden gefinancierd met overheidsmiddelen. Het huidige niveau van toegang tot die universiteiten in Zwitserland wordt gewaarborgd voor studenten van de Unie.

[6] De respectieve bbp's die moeten worden toegepast zijn de bbp's die het meest recent beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarin de jaarlijkse betaling wordt verricht, zoals verstrekt door het Bureau voor de Statistiek van de Europese Unie (Eurostat), met inachtneming van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat over samenwerking op het gebied van statistiek (PB L 90 van 28.3.2006, blz. 2).

Bovendien is in een non-regressieclausule bepaald dat Zwitserland niet verplicht is om nieuw acquis met betrekking tot de detachering van werknemers te integreren indien dit tot gevolg zou hebben dat het beschermingsniveau van gedetacheerde werknemers wat de arbeidsvoorwaarden betreft aanzienlijk wordt verminderd of ingeperkt.

Via een aan de bijgewerkte overeenkomst gehecht protocol verbinden de partijen zich ertoe de Unie- en Zwitserse regels over de toekenning van verblijfsvergunningen voor lange duur op niet-discriminerende wijze toe te passen, met name wat de minimumduur van vijf jaar voor eerder verblijf betreft.

De bestaande vrijwaringsclausule wordt aangepast aan en afgestemd op het protocol betreffende de instellingen. Het kan in werking worden gesteld bij ernstige economische of sociale problemen die voortvloeien uit de toepassing van de overeenkomst. Indien de partijen niet tot een passende, overeengekomen oplossing kunnen komen om de situatie te verhelpen, kan de partij die aanvoert dat er ernstige economische problemen zijn ontstaan de kwestie voor het scheidsgerecht brengen. Zij mag alleen vrijwaringsmaatregelen nemen indien het scheidsgerecht oordeelt dat dit gezien de situatie gerechtvaardigd is.

Verschillende gemeenschappelijke verklaringen bij de overeenkomst verduidelijken het gezamenlijke begrip dat de partijen hebben van de bepalingen met betrekking tot bv. preventie en bestrijding van misbruik van rechten in het kader van het acquis over het vrije verkeer van personen, kennisgevingsprocedures in het kader van de aanvaarding van een baan, of doeltreffende controlesystemen, waaronder het Zwitserse dubbele handhavingssysteem voor de verlening van diensten.

In het kader van de overeenkomst zal Zwitserland toegang hebben tot en financieel bijdragen volgens de financiële standaardvoorwaarden aan de volgende informatiesystemen:

– het Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening (Eures), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2016/589[7],

– het systeem voor de elektronische uitwisseling van gegevens betreffende sociale zekerheid (EESSI), zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009[8],

– De modules van het informatiesysteem interne markt (IMI), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 1024/2012[9] met betrekking tot de detachering van werknemers, diensten, beroepskwalificaties, de Europese beroepskaart, gereglementeerde beroepen en één digitale toegangspoort.

---

7 Verordening (EU) 2016/589 van het Europees Parlement en de Raad van 13 april 2016 inzake een Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening (EURES), de toegang van werknemers tot mobiliteitsdiensten en de verdere integratie van de arbeidsmarkten en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 492/2011 en (EU) nr. 1296/2013 (PB L 107 van 22.4.2016, blz. 1).

8 Verordeningen (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 166 van 30.4.2004, blz. 1) en (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 284 van 30.10.2009, blz. 1).

9 Verordening (EU) nr. 1024/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende de administratieve samenwerking via het Informatiesysteem interne markt en tot intrekking van Beschikking 2008/49/EG van de Commissie (PB L 316 van 14.11.2012, blz. 1).

Deelname aan het Eures-platform zal de arbeidsmobiliteit bevorderen, de uitwisseling van vacatures en profielen van werkzoekenden vergemakkelijken, en hoogwaardige matching over talen en nationale contexten heen te waarborgen, onder meer via het gebruik van de Europese classificatie van vaardigheden, competenties, kwalificaties en beroepen (ESCO).

De bestaande financiële regelingen blijven van toepassing op de financiële bijdrage van Zwitserland aan het systeem voor wederzijdse informatie over sociale bescherming (Missoc), waartoe het reeds toegang heeft.

Overeenkomst inzake luchtvervoer

De bijgewerkte overeenkomst inzake luchtvervoer voorziet in de dynamische afstemming door Zwitserland op de huidige en toekomstige rechtshandelingen van de Unie op het gebied van luchtvervoer.

Het protocol van wijziging bij de overeenkomst inzake luchtvervoer wijzigt de doelstellingen van de overeenkomst niet en leidt tot beperkte wijzigingen aan de hoofdtekst van en de bijlagen bij de overeenkomst. Het meest opvallende is de wederzijdse uitwisseling van cabotagerechten (die de respectieve luchtvaartmaatschappijen in staat stellen om vluchten uit te voeren tussen twee punten op het grondgebied van een lidstaat of Zwitserland) tussen de partijen.

Er is niet voorzien in bijkomende toegang tot informatiesystemen. De bestaande financiële regelingen met betrekking tot de deelname van Zwitserland aan het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2018/1139[10], blijft van toepassing. De bestaande regelingen met betrekking tot de rechten, voorrechten en immuniteiten van het EASA en zijn personeelsleden worden vervangen door het bovengenoemde model.

Er wordt een protocol inzake staatssteun bij de overeenkomst gevoegd, dat vergezeld gaat van een gemeenschappelijke verklaring.

Overeenkomst inzake vervoer over land

In het kader van de bijgewerkte overeenkomst inzake vervoer over land is Zwitserland, net als in de oorspronkelijke versie ervan, verplicht om bepalingen van nationaal recht vast te stellen ter verwezenlijking van de resultaten die door de in de bijlage bij de overeenkomst genoemde rechtshandelingen van de Unie moeten worden behaald.

In de bijgewerkte overeenkomst wordt verduidelijkt dat spoorwegondernemingen internationaal personenvervoer per spoor mogen uitvoeren tussen de Unie en Zwitserland, met inbegrip van cabotage, onder hun eigen verantwoordelijkheid. Het protocol van wijziging zorgt voor integratie van het relevante recht van de Unie in de overeenkomst, waarbij het recht om internationale diensten inzake goederenvervoer per spoor te exploiteren wordt gewaarborgd.

[10] Verordening (EU) 2018/1139 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2018 inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van burgerluchtvaart en tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart, en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 2111/2005, (EG) nr. 1008/2008, (EU) nr. 996/2010, (EU) nr. 376/2014 en de Richtlijnen 2014/30/EU en 2014/53/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 552/2004 en (EG) nr. 216/2008 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EEG) nr. 3922/91 van de Raad (PB L 212 van 22.8.2018, blz. 1).

Zwitserland zal een beroep kunnen doen op een aantal uitzonderingen. Zwitserland zal bijvoorbeeld prioriteit kunnen geven aan spoorwegdiensten die deel uitmaken van de Zwitserse klokvaste dienstregeling. Omgekeerd kunnen de Unie of haar lidstaten op hun grondgebied voorrang geven aan ondernemingen in de Unie diensten inzake personenvervoer per spoor exploiteren boven een Zwitserse dienst voor internationaal personenvervoer per spoor die een deel van de internationale dienst in het kader van de Zwitserse klokvaste dienstregeling exploiteert. Zwitserland heeft ook het recht om capaciteitsbeheerinstrumenten toe te passen die voorzien in een minimumaantal treintrajecten per uur voor bepaalde soorten verkeer, waaronder goederenvervoer, regionaal vervoer en langeafstandsvervoer van personen die ook een internationaal doel dienen. Het heeft ook de mogelijkheid om ondernemingen voor personenvervoer te verplichten om deel te nemen aan het Zwitserse ticket- en prijsintegratiesysteem, en tegelijkertijd de vrijheid van prijszetting voor de ondernemingen te waarborgen. De Zwitserse bevoegde instanties kunnen ook rechtstreeks overheidsopdrachten voor diensten toekennen voor spoorwegvervoer, onder specifieke voorwaarden waarbij wordt gewaarborgd dat de interne markt van de Unie voor het grondgebied van de Unie geen negatieve gevolgen ondervindt.

Hoewel een uitzondering geldt voor de dynamische afstemming, wordt het bestaande Zwitserse systeem van heffingen voor vrachtwagens beter in overeenstemming gebracht met het heffingssysteem van de Unie.

Zwitserland zal samenwerken met het Spoorwegbureau van de Europese Unie, zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2016/796[11] als een derde land. In overeenstemming met de toepasselijke Uniewetgeving, en na goedkeuring ervan door de raad van bestuur, zal het Bureau regelingen overeenkomen met de betrokken Zwitserse autoriteiten waarin de aard en de omvang van de deelname van deze laatste aan de werkzaamheden van het Bureau nader worden beschreven.

Er is niet voorzien in bijkomende toegang tot informatiesystemen. De bestaande financiële regelingen blijven gelden voor de toegang van Zwitserland tot TACHOnet, zoals vastgesteld bij Verordening (EU) nr. 165/2014 en Uitvoeringsverordening (EU) 2016/68 van de Commissie[12].

Er wordt een protocol inzake staatssteun bij de overeenkomst gevoegd, dat vergezeld gaat van een gemeenschappelijke verklaring. Het protocol van wijziging gaat ook vergezeld van een gemeenschappelijke verklaring.

---

11 Verordening (EU) 2016/796 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende het Spoorwegbureau van de Europese Unie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 881/2004 (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 1).

12 Verordening (EU) nr. 165/2014 van het Europees Parlement en van de Raad van 4 februari 2014 betreffende tachografen in het wegvervoer, tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 3821/85 van de Raad betreffende het controleapparaat in het wegvervoer en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 561/2006 van het Europees Parlement en de Raad tot harmonisatie van bepaalde voorschriften van sociale aard voor het wegvervoer (PB L 60 van 28.2.2014, blz. 1) en Uitvoeringsverordening (EU) 2016/68 van de Commissie van 21 januari 2016 betreffende gemeenschappelijke procedures en specificaties die nodig zijn voor de onderlinge verbinding van elektronische registers van bestuurderskaarten (PB L 15 van 22.1.2016, blz. 51), gewijzigd bij Uitvoeringsverordening (EU) 2017/1503 van de Commissie van 25 augustus 2017 (PB L 221 van 26.8.2017, blz. 10).

Overeenkomst inzake wederzijdse erkenning

In het kader van de bijgewerkte overeenkomst inzake wederzijdse erkenning is Zwitserland verplicht om bepalingen van nationaal recht vast te stellen ter verwezenlijking van de resultaten die door de in de bijlage bij de overeenkomst genoemde rechtshandelingen van de Unie moeten worden behaald. Indien het toepassingsgebied van de overeenkomst in de toekomst wordt uitgebreid, geldt dit ook voor de bijkomende gebieden.

Het protocol van wijziging bij de overeenkomst inzake wederzijdse erkenning leidt slechts tot beperkte wijzigingen aan de hoofdtekst en de bijlage bij de overeenkomst teneinde het doel en het toepassingsgebied van de overeenkomst, de toepasselijke procedures en de rol van autoriteiten van de partijen en marktdeelnemers, evenals de samenwerking tussen de partijen beter af te bakenen.

Voor alle gebieden die onder bijlage I bij de overeenkomst vallen, is Zwitserland verplicht om wetgeving vast te stellen teneinde hetzelfde resultaat te bekomen als het in die bijlage vermelde Unie-acquis. De relevante bepalingen in het Zwitserse recht zijn niet langer in de bijlage opgenomen. De enige uitzondering op deze regel heeft betrekking op hoofdstuk 11 van bijlage 1, waarin nog steeds bepalingen van het Zwitserse recht zijn opgenomen. Dit weerspiegelt een uitzondering die werd overeengekomen met betrekking tot Richtlijn 2007/45/EG[13].

Voor bepaalde gebieden wordt de toegang van Zwitserland tot besluitvorming beperkt. In de regel heeft het geen toegang tot betrokken deskundigengroepen en comitologiecomités die zich bezighouden met geneesmiddelen. Het heeft evenmin toegang tot het Europees Geneesmiddelenbureau. Wat medische apparatuur betreft, is de rol van Zwitserland in de comités en deskundigengroepen beperkt tot die van waarnemer.

Uit hoofde van de bijgewerkte overeenkomst heeft Zwitserland toegang tot en draagt het financieel bij aan het EudraGMDP-informatiesysteem inzake het communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik, zoals opgericht bij Richtlijn 2004/27/EG[14].

Elektriciteitsovereenkomst

De elektriciteitsovereenkomst voorziet in de dynamische afstemming door Zwitserland op de huidige en toekomstige rechtshandelingen van de Unie op het gebied van elektriciteit.

Het doel van de elektriciteitsovereenkomst is Zwitserland toegang te bieden tot de interne elektriciteitsmarkt van de Unie. Ze is er bijvoorbeeld op gericht de grensoverschrijdende elektriciteitshandel te bevorderen; de integriteit en transparantie van de elektriciteitsmarkt te waarborgen, evenals de gelijke behandeling van alle deelnemers aan die markt; de stabiliteit van de elektriciteitsnetwerken en de voorzieningszekerheid te garanderen; alsook de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te bevorderen. In de overeenkomst worden

[13] Richtlijn 2007/45/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 september 2007 tot vaststelling van regels betreffende nominale hoeveelheden voor voorverpakte producten, tot intrekking van de Richtlijnen 75/106/EEG en 80/232/EEG van de Raad en tot wijziging van Richtlijn 76/211/EEG van de Raad (PB L 247 van 21.9.2007, blz. 17).

[14] Richtlijn 2004/27/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik (PB L 136 van 30.4.2004, blz. 34).

regels en begrippen vastgesteld die van toepassing zijn op de interne elektriciteitsmarkten, evenals de rollen en verantwoordelijkheden van actoren zoals transmissiesysteem- en distributiesysteembeheerders. Er wordt ook voorzien in een overgangsregeling voor reeds bestaande langlopende capaciteitsreserveringen voor interconnectoren aan de Zwitserse grens, die niet verenigbaar zijn met het acquis.

Wat milieubescherming in de elektriciteitssector betreft, is Zwitserland verplicht om bepalingen van Zwitsers recht vast te stellen of te handhaven waarin voorschriften worden vastgesteld die ten minste hetzelfde beschermingsniveau als in het betrokken acquis garanderen. Dergelijke bepalingen mogen geen belemmering vormen voor de vrije toegang van goederen en diensten uit de Unie die aan de in het betrokken acquis vastgestelde voorschriften voldoen tot de Zwitserse markt. Er is voorzien in een uitzondering op de verplichting tot dynamische afstemming, die Zwitserland toestaat om noodzakelijke, evenredige en niet-verstorende maatregelen te nemen om de voorzieningszekerheid van elektriciteit te waarborgen, door te voorzien in en te beschikken over elektriciteitsreserves, voor zover ze verenigbaar zijn met de overeenkomst.

Uit hoofde van de overeenkomst kan Zwitserland deelnemen aan en bijdragen aan de financiering van het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2019/942[15]. De overeenkomst bevat een standaardaanhangsel over de rechten, voorrechten en immuniteiten van ACER en zijn personeel. Zwitserland heeft ook toegang tot en zal financieel bijdragen, in overeenstemming met de financiële standaardregelingen, aan de Uniedatabank, zoals vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen[16].

De overeenkomst bevat bepalingen over staatssteun en gaat vergezeld van een gemeenschappelijke verklaring.

Protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid

Het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid voorziet in dynamische afstemming en gelijktijdige toepassing door Zwitserland voor het gehele Unie-acquis dat verband houdt met de voedselketen.

De huidige SPS-gerelateerde bijlagen bij de bestaande overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten worden uit de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten geschrapt en het voorwerp ervan komt aan bod in het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid. Op grond van die bijlagen ontleent de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten in haar huidige vorm haar kwalificatie als overeenkomst op een gebied van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt.

Het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid dat een aanvulling vormt op de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten, blijft aan de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten gekoppeld, voor zover dat indien de

[15] Verordening (EU) 2019/942 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 22).

[16] Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82).

overeenkomst of het protocol wordt beëindigd, het andere instrument automatisch ook wordt beëindigd.

Krachtens het protocol wordt een gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid opgericht, die alle dimensies van de voedselketen omvat. De doelstellingen ervan zijn bijvoorbeeld om de veiligheid van levensmiddelen en diervoeders te verbeteren, een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mensen, dieren en planten te waarborgen, antimicrobiële resistentie te bestrijden en hoge normen inzake dierenwelzijn te bevorderen.

Naast dynamische afstemming met betrekking tot alle rechtshandelingen in het Unie-acquis die betrekking hebben op de gehele voedselketen, bevat het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid ook een verplichting voor Zwitserland om tijdelijk alle niet-wetgevingshandelingen toe te passen die zijn gebaseerd op de toepasselijke secundaire wetgeving, vanaf de datum waarop die niet-wetgevingshandeling van toepassing wordt in de Unie, en tot de datum waarop het gemengd comité een beslissing neemt over de integratie van de handeling, teneinde de gelijktijdige toepassing ervan in de gehele gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid te garanderen.

Uitzonderingen op de verplichting inzake dynamische afstemming laten toe dat Zwitserland onder bepaalde omstandigheden bepalingen van nationaal recht met betrekking tot genetisch gemodificeerde organismen en dierenwelzijn handhaaft. Bovendien kan Zwitserland ook zijn maatregelen met betrekking tot de invoer van rundvlees dat afkomstig is van runderen die met groeihormonen kunnen zijn behandeld handhaven, mits dat rundvlees niet naar de Unie wordt gebracht.

Het is mogelijk compenserende maatregelen te nemen indien een partij een besluit niet naleeft van een scheidsgerecht in het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid of elke andere overeenkomst op een gebied van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, of de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten.

Om Zwitserland in staat te stellen zich voor te bereiden op de wijziging van het huidige op gelijkwaardigheid gebaseerde systeem naar een systeem op basis van het beginsel waarbij het Unie-acquis zelf van gelijktijdige toepassing is op zijn grondgebied, is in het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid bepaald dat de huidige SPS-gerelateerde bijlagen bij de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten rechtsgevolgen blijven hebben voor een overgangsperiode van maximaal 24 maanden. Na het verstrijken van die periode zijn alle bepalingen van het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid volledig van toepassing.

Het protocol voorziet in de toegang van Zwitserland tot de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA), zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 178/2002[17], en omvat het standaardaanhangsel over zijn rechten, voorrechten en immuniteiten, evenals die van zijn personeel. Het protocol voorziet ook in een financiële bijdrage van Zwitserland volgens de bovengenoemde financiële standaardregelingen, aan de financiering van het EFSA en van de volgende informatiesystemen:

[17] Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1).

– het Europhyt-portaal, zoals vastgesteld bij Richtlijn 94/3/EG[18],

– het systeem voor snelle waarschuwingen voor levensmiddelen en diervoeders (RASFF), zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 178/2002[19],

– het platform voor sanitaire en fytosanitaire certificering (Traces), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2017/625[20], en

– het systeem voor kennisgeving van en rapportage over informatie betreffende dierziekten (ADIS), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2020/2002[21].

Overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten

Zodra de bij het specifieke protocol van wijziging ingevoerde wijzigingen aan de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten in werking treden, wordt de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten niet langer beschouwd als een overeenkomst op een gebied van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt.

Na de schrapping van de SPS-gerelateerde bijlagen bij de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten wordt het toepassingsgebied van de gewijzigde overeenkomst, met inbegrip van de resterende bijlagen daarbij, beperkt tot de handelsaspecten. Dienovereenkomstig zijn de begrippen "uniforme uitlegging en toepassing" van het Unie-acquis, de rol van het Hof van Justitie van de Europese Unie, de dynamische afstemming en de regels inzake staatssteun niet relevant. Het institutioneel kader waarin deze overeenkomst voorziet, verschilt derhalve van datgene in het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid.

In het protocol van wijziging wordt het geschillenbeslechtingsmechanisme bijgewerkt overeenkomstig de in de handelsovereenkomsten van de Unie en van Zwitserland vastgestelde praktijk. De toepasselijke geschillenbeslechtingsprocedure zal gebaseerd zijn op de procedure die is opgenomen in de overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan

---

18 Richtlijn 94/3/EG van de Commissie van 21 januari 1994 tot vaststelling van een procedure voor melding van de onderschepping van uit derde landen herkomstige en uit fytosanitair oogpunt onmiddellijk gevaar opleverende zendingen of schadelijke organismen (PB L 32 van 5.2.1994, blz. 37).

19 Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1).

20 Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (PB L 95 van 7.4.2017, blz. 1).

21 Uitvoeringsverordening (EU) 2020/2002 van de Commissie van 7 december 2020 tot vaststelling van de regels voor de toepassing van Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de melding en de rapportage in de Unie van in de lijst opgenomen ziekten, de modellen en procedures voor de indiening en rapportage van bewakingsprogramma's en uitroeiingsprogramma's van de Unie en voor aanvragen voor erkenning van de ziektevrije status, en het geautomatiseerd informatiesysteem (PB L 412 van 8.12.2020, blz. 1).

Zwitserland deelneemt. De overeenkomst heeft een aantal gemeenschappelijke bepalingen met betrekking tot het scheidsgerecht. Het Hof van Justitie van de Europese Unie krijgt geen rol toebedeeld bij de geschillenbeslechting. Er kunnen compenserende maatregelen worden genomen in geval van niet-naleving van het besluit van een scheidsgerecht door een partij, op grond van de overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten of het protocol inzake de gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid, maar niet op grond van andere overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt.

Samenwerkingsovereenkomsten op het gebied van gezondheid, cohesie en ruimtevaart

Gezondheidsovereenkomst

De gezondheidsovereenkomst is erop gericht de samenwerking tussen de EU en Zwitserland betreffende ernstige grensoverschrijdende dreigingen te versterken door Zwitserland te integreren in de relevante mechanismen en instanties.

Ze vormt geen overeenkomst op een gebied van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt. Hierin worden echter de bovengenoemde identieke institutionele bepalingen *naar analogie* toegepast, en er is een verplichting opgenomen tot dynamische afstemming met het relevante Unie-acquis.

De overeenkomst bevat een aantal dezelfde bepalingen als de overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, met betrekking tot het scheidsgerecht, waaronder een rol voor het Hof van Justitie van de Europese Unie. Bij geschillen kunnen compenserende maatregelen worden genomen om een potentiële onevenwichtigheid te verhelpen, op grond van de gezondheidsovereenkomst of de gezondheidscomponent (EU4Health) van de overeenkomst inzake programma's van de Unie.

De overeenkomst voorziet in de toegang van Zwitserland tot en de financiële bijdrage aan het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC), in overeenstemming met de financiële standaardregelingen, zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 851/2004[22]. Ze bevat een standaardaanhangsel over de rechten, immuniteiten en voorrechten van ECDC en zijn personeel.

In het geval van het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen (EWRS), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2022/2371[23], zal de Zwitserse financiële bijdrage in het kader van het huidige meerjarig financieel kader (MFK) deel uitmaken van zijn bijdrage aan de financiering van het ECDC enerzijds en het EU4Health-programma anderzijds. Indien het EWRS in het kader van het volgende MFK uit verschillende bronnen zou worden gefinancierd, zijn de bovengenoemde regelingen van toepassing op de bijdrage van Zwitserland aan het EWRS.

[22] Verordening (EG) nr. 851/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot oprichting van een Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (PB L 142 van 30.4.2004).

[23] Verordening (EU) 2022/2371 van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2022 inzake ernstige grensoverschrijdende gezondheidsbedreigingen en tot intrekking van Besluit nr. 1082/2013/EU (PB L 314 van 6.12.2022, blz. 26).

Overeenkomst inzake cohesie

De overeenkomst inzake cohesie is geen overeenkomst op een gebied van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt.

Ze legt de basis voor een regelmatige financiële bijdrage van Zwitserland aan de vermindering van economische en sociale ongelijkheden in de Unie, als aanvulling op de maatregelen die de Unie en de lidstaten nemen op het gebied van cohesie.

In de overeenkomst worden de parameters en regels uiteengezet voor het bepalen van de financiële bijdrage van Zwitserland. De bijdrageperioden worden vastgesteld in functie van het toepasselijke meerjarig financieel kader van de Unie. De eerste bijdrageperiode zal lopen van 1 januari 2030 tot en met 31 december 2036. Ze zal worden aangevuld met een eenmalige bijkomende financiële vastlegging voor de periode tussen eind 2024 en eind 2029.

Aan het begin van elke bijdrageperiode moeten de partijen een memorandum van overeenstemming sluiten waarin wordt beschreven voor welke thematische gebieden de Zwitserse financiële bijdrage mag worden gebruikt gedurende die periode, bv.: inclusieve menselijke en sociale ontwikkeling, duurzame en inclusieve economische ontwikkeling, groene transitie, democratie en participatie of migratie.

In het memorandum moet ook het bedrag van de financiële bijdrage worden vermeld, vastgesteld op basis van de regels in de overeenkomst. De financiële bijdrage van Zwitserland wordt niet overgedragen naar de begroting van de Unie.

Het memorandum van overeenstemming vormt de basis voor de landspecifieke uitvoeringsovereenkomsten tussen Zwitserland en de begunstigde lidstaten. In deze overeenkomsten wordt de landspecifieke toewijzing van middelen nader beschreven, evenals de verdeling ervan tussen thematische gebieden, ondersteuningsmaatregelen, de beheer- en controlestructuren en toepasselijke voorwaarden, en de bevoegde autoriteiten in de desbetreffende lidstaat.

Het geschillenbeslechtingsmechanisme in de overeenkomst vertoont gelijkenissen, maar ook verschillen met datgene dat is opgenomen in de overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt. Ze bevat namelijk een aantal dezelfde bepalingen met betrekking tot het scheidsgerecht. Er is echter geen rol weggelegd voor het Hof van Justitie van de Europese Unie. Bij geschillen kunnen compenserende maatregelen worden genomen om een potentiële onevenwichtigheid te verhelpen, op grond van de overeenkomst inzake cohesie of van een van de overeenkomsten die in de overeenkomst inzake cohesie zijn opgenomen.

Overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma

De overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma is geen overeenkomst op een gebied van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt. Hierin zijn de voorwaarden vermeld waaronder Zwitserland het recht heeft deel te nemen aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2021/696[24]. Ze is gebaseerd op de Overeenkomst tussen de EU en

[24] Verordening (EU) 2021/696 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van het ruimtevaartprogramma van de Unie, tot oprichting van het Agentschap van de Europese Unie

Zwitserland van 2014 inzake de Europese satellietnavigatieprogramma's[25]. In de overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma is bepaald dat de partijen deze, na de ondertekening ervan, voorlopig zullen toepassen.

In de overeenkomst wordt de Zwitserse bijdrage aan het Euspa vastgesteld, waarbij dezelfde verdeelsleutel wordt gebruikt voor het berekenen van de operationele en deelnamevergoedingen als die welke is vastgesteld in de overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt vanaf 2028. Afhankelijk van de datum vanaf wanneer de overeenkomst voorlopig wordt toegepast, bedraagt het percentage van de operationele vergoeding op basis waarvan de deelnamevergoedingen worden berekend, 2 % en 3 % voor respectievelijk 2026 en 2027. Vanaf 2028 is het percentage hetzelfde als het percentage dat wordt gebruikt in andere overeenkomsten die voorzien in de deelname van Zwitserland aan agentschappen, namelijk 4 %.

De overeenkomst laat ook toe dat Zwitserland deelneemt aan andere onderdelen van het ruimtevaartprogramma, naast Galileo en de European Geostationary Navigation Overlay Service (Egnos), zoals vastgesteld bij de overeenkomst van 2014, indien een protocol bij de overeenkomst inzake programma's van de Unie daarin voorziet.

De overeenkomst bevat het standaardaanhangsel betreffende de rechten, immuniteiten en voorrechten van het Euspa en die van zijn personeel.

Protocol inzake parlementaire samenwerking

Krachtens het protocol inzake parlementaire samenwerking wordt een gemengd parlementair comité opgezet, als een forum voor dialoog en debat tussen leden van het Europees Parlement en de Zwitserse Bondsvergadering. Dit heeft tot doel het wederzijdse begrip van en de reflectie over de uitgebreide betrekkingen tussen de EU en Zwitserland te bevorderen, met inbegrip van de mogelijke verdere ontwikkeling ervan. Het gemengd parlementair comité wordt op regelmatige basis in kennis gesteld van de beslissingen en aanbevelingen van de gemengde comités die zijn opgericht uit hoofde van een van de overeenkomsten die tot het brede pakket behoren. Het kan om relevante informatie verzoeken met betrekking tot de uitvoering van om het even welke overeenkomst in het brede pakket, en kan aanbevelingen formuleren aan de partijen.

Gemeenschappelijke verklaring over de instelling van een dialoog op hoog niveau tussen de Unie en Zwitserland

De doelstellingen van de in te stellen dialoog op hoog niveau zijn de volgende:

– het wederzijds begrip en de samenwerking over het via onderhandelingen tot stand gekomen brede bilaterale pakket bevorderen, alsook de verdere ontwikkeling van hun bilaterale betrekkingen;

voor het ruimtevaartprogramma en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013 en (EU) nr. 377/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 69).

[25] Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, inzake de Europese satellietnavigatieprogramma's (PB L 15 van 20.1.2014, blz. 3).

– aangelegenheden van wederzijds belang bespreken, met name de deelname van Zwitserland aan de interne markt, evenals mogelijkheden om hun partnerschap te versterken; en

– de uitvoering van het brede bilaterale pakket, de werkzaamheden van de gemengde comités en de mogelijke verdere ontwikkeling van hun bilaterale betrekkingen evalueren.

Ondertekening en tekst van de overeenkomsten

De tekst van de overeenkomsten en protocollen wordt samen met dit voorstel aan de Raad voorgelegd. De tekst van de gemeenschappelijke verklaringen bij de verschillende overeenkomsten en protocollen wordt ingediend samen met dit voorstel, met een gemeenschappelijke verklaring over de instelling van een dialoog op hoog niveau tussen de Unie en Zwitserland, en met twee unilaterale verklaringen van Zwitserland over respectievelijk de overeenkomst inzake het vrije verkeer van personen en de gezondheidsovereenkomst.

Overeenkomstig de Verdragen is het aan de Commissie om te zorgen voor de ondertekening van de overeenkomsten en protocollen, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum. Daarnaast moet de tekst van de gemeenschappelijke verklaring over de dialoog op hoog niveau namens de Unie door de Europese Commissie worden ondertekend.

Tabel 1: Overzicht van institutionele en andere bepalingen die de overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt en de gezondheidsovereenkomst gemeen hebben.

Bepalingen van de overeenkomst	**Identieke bepalingen over**
Algemene bepalingen	– institutionele doelstellingen en/of doel van de overeenkomst – aard van de overeenkomst en verhouding van protocollen ten opzichte van de overeenkomst (in het geval van een bestaande overeenkomst)
Afstemming van de overeenkomst op de rechtshandelingen van de EU	– verplichting voor het gemengd comité om nieuwe handelingen die binnen het toepassingsgebied van de overeenkomst vallen in de overeenkomst te integreren – deelname aan de opstelling van een rechtshandeling (“beleidsvorming”) en de integratie van rechtshandelingen in de overeenkomst – vervulling van grondwettelijke verplichtingen door Zwitserland
Uitlegging en toepassing van de overeenkomst	– uniforme uitlegging, doeltreffende en harmonieuze toepassing, en exclusiviteitsbeginselen – procedure in geval van moeilijkheden bij de uitlegging of toepassing, compenserende maatregelen en samenwerking tussen rechtsgebieden
Overige bepalingen	– Gemengd Comité – financiële bijdrage van Zwitserland aan de financiering van de agentschappen en informatiesystemen waartoe het toegang heeft – behandeling van informatie – verwijzingen in rechtshandelingen van de Unie naar: grondgebieden en onderdanen van de lidstaten, inwerkingtreding en uitvoering van rechtshandelingen, adressaten, rechten en plichten van de lidstaten
Slotbepalingen	– inwerkingtreding en uitvoering – wijzigingen en beëindiging
Bijlage inzake de toepassing van de financiële bijdrage van Zwitserland	– lijst van activiteiten, instanties en informatiesystemen – betalingsvoorwaarden – overgangsregelingen (waar nodig)
Bijlage / aanhangsel over het	– register en secretariaatsdiensten van het scheidsgerecht

scheidsgerecht	– inleiding van geschillenbeslechting – samenstelling van het scheidsgerecht – arbitrageprocedure – besluiten van het scheidsgerecht
Aanhangsel inzake voorrechten en immuniteiten van agentschappen	– onschendbaarheid van de kantoren, gebouwen en archieven van het agentschap – belastingvrijstelling voor activa, inkomsten en goederen en diensten voor officieel gebruik – diplomatieke status van briefwisseling en communicatie – voorrechten, immuniteiten, belasting en socialezekerheidsdekking van functionarissen die onder het statuut van de ambtenaren vallen

Tabel 2: Bepalingen inzake staatssteun die de elektriciteitsovereenkomst en de protocollen inzake staatssteun bij de overeenkomsten inzake luchtvervoer en inzake vervoer over land gemeen hebben

Deel / hoofdstuk van het protocol inzake staatssteun of de bijlagen	**Identieke bepalingen over**
Hoofdtekst	– doelstellingen met betrekking tot staatssteun – verhouding van het protocol tot de bestaande overeenkomst (in het geval van een bestaande overeenkomst) – staatssteun die onverenigbaar en verenigbaar is met de overeenkomst, en bestaande steun – toezicht, transparantie, wijze van samenwerking en raadplegingen – integratie van rechtshandelingen – ratificatie en inwerkingtreding, wijzigingen en beëindiging
Bijlage inzake vrijstellingen en verduidelijkingen	– maatregelen die verenigbaar zijn met de goede werking van de interne markt
Bijlage inzake algemene en sectorale handelingen die van toepassing zijn in de Unie	– algemene handelingen die van toepassing zij op alle sectoren, aangevuld met specifieke sectorale regels voor het gebied waarop de desbetreffende overeenkomst betrekking heeft

2025/0163 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van een breed pakket overeenkomsten ter consolidatie, verdieping en uitbreiding van de bilaterale betrekkingen met de Zwitserse Bondsstaat en betreffende de voorlopige toepassing van de Overeenkomst betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 217, in samenhang met artikel 218, lid 5, en artikel 218, lid 8, tweede alinea,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Op 12 maart 2024 heeft de Raad de Commissie gemachtigd onderhandelingen te openen met de Zwitserse Bondsstaat (hierna ook "Zwitserland" genoemd) over een breed pakket maatregelen in verband met de bilaterale betrekkingen met Zwitserland, bestaande uit institutionele bepalingen en bepalingen inzake staatssteun in en, waar nodig, specifieke aanpassingen van overeenkomsten tussen de Unie en Zwitserland op gebieden die verband houden met de interne markt[1], een overeenkomst over de deelname van Zwitserland aan programma's van de Unie en een overeenkomst die de basis vormt voor de permanente bijdrage van Zwitserland tot het terugbrengen van economische en sociale verschillen tussen regio's[2]. De Raad had de Commissie ook gemachtigd onderhandelingen te openen met Zwitserland over nieuwe overeenkomsten inzake elektriciteit, gezondheid, voedselveiligheid, de deelname van Zwitserland aan de agentschappen van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma van de Unie en voor de spoorwegen, en over de wijziging van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer teneinde cabotage toe te staan.

---

1 Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg; Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondstaat inzake luchtvervoer; Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen; Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling; Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondstaat inzake de handel in landbouwproducten, alle ondertekend op 21 juni 1999 (PB L 114 van 30.4.2002, blz. 1).

2 Besluit (EU, Euratom) 2024/995 van de Raad van 12 maart 2024 tot machtiging tot het openen van onderhandelingen met de Zwitserse Bondsstaat over institutionele bepalingen in overeenkomsten tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat met betrekking tot de interne markt, over een overeenkomst inzake de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan Unieprogramma's en over een overeenkomst die de basis vormt voor de permanente bijdrage van de Zwitserse Bondsstaat aan de cohesie van de Unie (PB L, 2024/995, 26.3.2024).

(2) De Commissie heeft namens de Unie onderhandeld over een breed pakket overeenkomsten, waaronder protocollen inzake institutionele, staatssteun- en wijzigingsbepalingen voor bestaande overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat op gebieden die verband houden met de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, een protocol bij de bestaande Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten tot vaststelling van een gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid, een Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake elektriciteit, een Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake gezondheid, een Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsraad betreffende de financiële bijdrage van Zwitserland tot het terugbrengen van economische en sociale verschillen in de Europese Unie, een Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan programma's van de Unie, een Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma, alsook een protocol tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake parlementaire samenwerking.

(3) In de protocollen betreffende de instellingen is een verplichting voor het gemengd comité opgenomen om alle handelingen van de Unie die binnen het toepassingsgebied van de overeenkomsten vallen te integreren, evenals de bepalingen die ervoor moeten zorgen dat Zwitserland gebonden is door de desbetreffende regels. Zij waarborgen de uniforme uitlegging en toepassing van alle overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt en dat, indien bij de toepassing van die overeenkomsten begrippen van Unierecht zijn betrokken, deze worden uitgelegd en toegepast in overeenstemming met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie. In de protocollen betreffende de instellingen is een doeltreffend mechanisme opgenomen voor het beslechten van geschillen op basis van arbitrage, met inbegrip van de verwijzing naar het Hof van Justitie van de Europese Unie van alle kwesties met betrekking tot het recht van de Unie die uit de zaak voortvloeien. In geval van niet-naleving van het besluit van het scheidsgerecht, kunnen evenredige compenserende maatregelen worden genomen in de betrokken overeenkomst of in de overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt.

(4) In de protocollen van wijziging bij de bestaande overeenkomsten worden de nodige materiële wijzigingen doorgevoerd, in overeenstemming met het nieuwe institutionele kader. Daarnaast voorziet het protocol van wijziging bij de luchtvervoersovereenkomst in de wederzijdse uitwisseling van cabotagerechten.

(5) De protocollen inzake staatssteun bij de bestaande luchtvervoersovereenkomst en de overeenkomst inzake vervoer over land waarborgen een gelijk speelveld voor de deelname van Zwitserland aan de interne markt op de gebieden waarop deze overeenkomsten betrekking hebben. Zwitserland zal materiële en procedurele regels toepassen, met inbegrip van toezichts- en handhavingsmechanismen, die gelijkwaardig zijn aan die welke in de Unie worden toegepast.

(6) Het protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten voorziet in een actualisering van het geschillenbeslechtingsmechanisme in de overeenkomst, in overeenstemming met de vaste praktijk in de handelsovereenkomsten van de Unie.

(7) In een afzonderlijk protocol bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten wordt een gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid vastgesteld die alle dimensies van de voedselketen omvat. Dit protocol bevat de institutionele bepalingen die alle overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt gemeen hebben.

(8) In de nieuwe Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake elektriciteit worden de regels en voorwaarden vastgelegd waaronder Zwitserland kan deelnemen aan de interne elektriciteitsmarkt. De overeenkomst bevat de institutionele bepalingen die alle overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt gemeen hebben, evenals regels inzake staatssteun die nagenoeg identiek zijn aan die welke van toepassing zijn op de gebieden luchtvervoer en vervoer over land.

(9) De nieuwe Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake gezondheid is erop gericht de samenwerking tussen de Unie en Zwitserland betreffende ernstige grensoverschrijdende dreigingen te versterken en is naar analogie van toepassing op de institutionele bepalingen die de overeenkomsten op gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt gemeen hebben. Deze overeenkomst houdt verband met de deelname van Zwitserland aan het actieprogramma voor de Unie op het gebied van gezondheid (“EU4Health- programma”).

(10) In de nieuwe Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de financiële bijdrage van Zwitserland tot het terugbrengen van economische en sociale verschillen in de Europese Unie worden de rechtsgrondslag en de parameters vastgesteld voor de regelmatige financiële bijdrage van Zwitserland, binnen het kader van het brede pakket, aan de vermindering van economische en sociale ongelijkheden in de Unie. De overeenkomst omvat een geschillenbeslechtingsmechanisme; in geval van niet-naleving van een arbitrale uitspraak kunnen compenserende maatregelen worden genomen in alle overeenkomsten waarop het pakket betrekking heeft.

(11) In de nieuwe Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma worden de voorwaarden vastgesteld waaronder Zwitserland kan deelnemen aan de werkzaamheden van het agentschap.

(12) Identieke bepalingen in de verschillende protocollen betreffende de instellingen en nieuwe overeenkomsten waarborgen de financiële bijdrage van Zwitserland aan de kosten van de informatiesystemen en agentschappen waaraan het deelneemt.

(13) Krachtens het protocol tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake parlementaire samenwerking, wordt een gemengd parlementair comité opgericht als een forum voor dialoog en debat tussen de leden van het Europees Parlement en de Zwitserse Bondsvergadering, teneinde het wederzijdse begrip van en de reflectie over de uitgebreide betrekkingen tussen de EU en Zwitserland te bevorderen, met inbegrip van de mogelijke verdere ontwikkeling ervan.

(14) De overeenkomsten en protocollen die onder dit besluit vallen, vormen een samenhangend geheel; hierin is de architectuur van een versterkt en alomvattend partnerschap vastgelegd in een brede waaier aan gebieden die onder de Verdragen vallen, op basis van een passend evenwicht van rechten en plichten. Het besluit

betreffende de ondertekening van deze overeenkomsten en protocollen moet derhalve gebaseerd zijn op de materiële rechtsgrondslag waarin het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorziet voor de instelling van een associatie die wordt gekenmerkt door wederkerige rechten en verplichtingen, gemeenschappelijk optreden en bijzondere procedures.

(15) Om de reikwijdte van hun samenwerking te vergroten, is in de Overeenkomst betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma bepaald dat de partijen de overeenkomst overeenkomstig hun respectieve interne procedures en wetgeving voorlopig toepassen met ingang van 1 januari 2026, indien de datum van ondertekening van die overeenkomst vóór 1 juli 2026 valt, of met ingang van 1 januari van het jaar na de ondertekening ervan, indien de datum van ondertekening van die overeenkomst na 30 juni 2026 valt. Die overeenkomst moet derhalve voorlopig worden toegepast, in afwachting van de inwerkingtreding ervan.

(16) De ondertekening van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan programma's van de Unie, is het voorwerp van een aparte procedure.

(17) De ondertekening van de Gemeenschappelijke Verklaring van de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat over de invoering van een dialoog op hoog niveau over het brede bilaterale pakket en de mogelijke verdere ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen tussen de Europese Unie en Zwitserland moet namens de Europese Unie worden goedgekeurd.

(18) De overeenkomsten en protocollen die onder dit besluit vallen moeten namens de Unie worden ondertekend en de gemeenschappelijke verklaringen bij deze overeenkomsten en protocollen moeten worden goedgekeurd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Er wordt hierbij machtiging verleend voor de ondertekening, namens de Unie, van de volgende overeenkomsten en protocollen, onder voorbehoud van de sluiting ervan[3]:

(a) Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen;

(b) Protocol betreffende de instellingen bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen;

(c) Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer;

(d) Protocol betreffende de instellingen bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer;

[3] De tekst van de overeenkomsten en protocollen zal samen met het besluit betreffende de sluiting ervan worden bekendgemaakt.

(e) Protocol inzake staatssteun bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer;

(f) Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg;

(g) Protocol betreffende de instellingen bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg;

(h) Protocol inzake staatssteun bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg;

(i) Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling;

(j) Protocol betreffende de instellingen bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling;

(k) Protocol van wijziging bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten;

(l) Protocol bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de handel in landbouwproducten tot vaststelling van een gemeenschappelijke ruimte voor voedselveiligheid;

(m) Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake elektriciteit;

(n) Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake gezondheid;

(o) Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de financiële bijdrage van Zwitserland tot het terugbrengen van economische en sociale verschillen in de Europese Unie;

(p) Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma;

(q) Protocol tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake parlementaire samenwerking.

Artikel 2

1. De ondertekening van de Gemeenschappelijke Verklaring van de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat over de invoering van een dialoog op hoog niveau over het brede bilaterale pakket en de mogelijke verdere ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen tussen de Europese Unie en Zwitserland wordt hierbij goedgekeurd[4].

[4] De verklaring is bekendgemaakt in PB L, [XXX].

2. De volgende gemeenschappelijke verklaringen bij de overeenkomsten en protocollen als bedoeld in artikel 1 van dit besluit worden hierbij goedgekeurd:

(a) de volgende gemeenschappelijke verklaringen bij het protocol van wijziging als bedoeld in artikel 1, punt a), van dit besluit[5]:

– Gemeenschappelijke Verklaring over burgerschap van de Unie;

– Gemeenschappelijke Verklaring over de preventie en bestrijding van misbruik van rechten die bij Richtlijn 2004/38/EG zijn verleend;

– Gemeenschappelijk Verklaring over weigering van sociale bijstand en beëindiging van verblijf vóór de verwerving van een duurzaam verblijfsrecht;

– Gemeenschappelijke Verklaring over de kennisgeving van de aanvaarding van een baan;

– Gemeenschappelijke Verklaring over het Verdrag inzake de erkenning van kwalificaties;

– Gemeenschappelijke Verklaring over vacatures;

– Gemeenschappelijke Verklaring over gemeenschappelijke doelstellingen betreffende de vrijheid van dienstverrichting tot maximaal 90 werkdagen en de waarborging van de rechten van gedetacheerde werknemers;

– Gemeenschappelijke Verklaring over doeltreffende controlesystemen, waaronder het Zwitserse dubbele handhavingssysteem;

– Gemeenschappelijke Verklaring over het beginsel “gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde werkplek” en over een evenredig en toereikend niveau van bescherming voor gedetacheerde werknemers;

– Gemeenschappelijke Verklaring over de deelname van Zwitserland aan de activiteiten van de Europese Arbeidsautoriteit;

– Gemeenschappelijke Verklaring over het declaratoir registratiesysteem voor grensarbeiders;

– Gemeenschappelijke Verklaring over de opname van twee rechtshandelingen van de EU in bijlage I bij de overeenkomst;

(b) de gemeenschappelijke verklaring bij het in artikel 1, punt e), van dit besluit bedoelde protocol inzake staatssteun[6];

(c) de gemeenschappelijke verklaring bij het in artikel 1, punt f), van dit besluit bedoelde protocol tot wijziging[7];

(d) de gemeenschappelijke verklaring bij het in artikel 1, punt h), van dit besluit bedoelde protocol inzake staatssteun[8];

(e) de gemeenschappelijke verklaring bij de in artikel 1, punt m), van dit besluit bedoelde overeenkomst[9].

---

5 De verklaringen zijn bekendgemaakt in PB L, [XXX].

6 De verklaring is bekendgemaakt in PB L, [XXX].

7 De verklaring is bekendgemaakt in PB L, [XXX].

8 De verklaring is bekendgemaakt in PB L, [XXX].

9 De verklaring is bekendgemaakt in PB L, [XXX].

3. De Raad neemt nota van de volgende verklaringen door Zwitserland:

(a) Verklaring door Zwitserland over maatregelen die moeten worden genomen met betrekking tot zelfstandigen in het kader van de kennisgevingsprocedure voor werkgerelateerde korte verblijven bij het in artikel 1, punt a), van dit besluit bedoelde protocol van wijziging[10];

(b) Verklaring door de Zwitserse Bondsstaat met betrekking tot de opname naar analogie van de institutionele elementen in de gezondheidsovereenkomst bij de in artikel 1, punt n), van dit besluit bedoelde overeenkomst[11].

Artikel 3

Onder voorbehoud van wederkerigheid, wordt de in artikel 1, punt p), van dit besluit bedoelde overeenkomst voorlopig toegepast overeenkomstig artikel 15, lid 3, van die overeenkomst[12].

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

10 De verklaring is bekendgemaakt in PB L, [XXX].
11 De verklaring is bekendgemaakt in PB L, [XXX].
12 De datum met ingang waarvan de overeenkomst voorlopig wordt toegepast, wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad.

FINANCIEEL EN DIGITAAL MEMORANDUM

"ONTVANGSTEN" — VOOR VOORSTELLEN DIE GEVOLGEN HEBBEN AAN DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING

DEEL I:

AGENTSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE VOOR HET RUIMTEVAARTPROGRAMMA

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL:

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van een breed pakket overeenkomsten ter consolidatie, verdieping en uitbreiding van de bilaterale betrekkingen met de Zwitserse Bondsstaat.

2. BEGROTINGSONDERDELEN:

In deel I worden de financiële gevolgen toegelicht van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (hierna de "overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma" genoemd). In deel II worden de financiële gevolgen toegelicht van de andere overeenkomsten van het brede pakket die voorzien in een financiële bijdrage van Zwitserland aan verschillende agentschappen en informatiesystemen.

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– Artikel 04 10 01 — Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa) — Externe bestemmingsontvangsten

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

– Artikel 04 10 01 — Agentschap voor het ruimtevaartprogramma van de Europese Unie (Euspa) — Goedgekeurde begroting

3. FINANCIËLE GEVOLGEN[1]

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven maar wel voor de ontvangsten

☑ Het voorstel heeft financiële gevolgen voor de bestemmingsontvangsten,

[1] Alle in dit deel vermelde cijfers voor de jaren 2026 en 2027 zijn indicatief en komen overeen met de meest recente beschikbare ramingen.

namelijk:

(in miljoen EUR tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor ontvangsten	Periode van XX maanden, met ingang van dd.mm.jjjj (*indien van toepassing*)	Jaar N (2026)
04 10 01	4 098 115	24 maanden met ingang van 1.1.2026	4 098 115

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

Begrotingsonderdeel voor uitgaven	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

4. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Volgens artikel 325 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de Commissie fraude en alle andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad, bestrijden. De preventie en opsporing van fraude is bijgevolg een algemene verplichting voor alle diensten van de Commissie in het kader van hun dagelijkse activiteiten waarbij middelen worden aangewend.

Fraude of onregelmatigheden met middelen van de Unie heeft met name nadelige gevolgen voor de reputatie van de Commissie en de uitvoering van het beleid van de Unie. De huidige fraudebestrijdingsstrategie van de Commissie (CAFS) (COM(2019) 196) is op 29 april 2019 aangenomen, als vervanging van de strategie uit 2011. Het betreft een beleidsdocument waarin de prioriteiten van de Commissie in de strijd tegen fraude worden uiteengezet met het oog op het meerjarig financieel kader voor de periode 2021-2027. De belangrijkste doelstellingen van de fraudebestrijdingsstrategie van 2019 zijn: 1) “de kennis van fraudepatronen, profielen van fraudeurs en systemische kwetsbare plekken waar het gaat om fraude ten nadele van de EU-begroting verder verbeteren” (verzameling en analyse van gegevens), en 2) “de coördinatie, samenwerking en workflows voor fraudebestrijding optimaliseren, met name tussen diensten van de Commissie en uitvoerende agentschappen” (coördinatie, samenwerking en processen). De strategie gaat vergezeld van een actieplan dat in juli 2023 is herzien en dat, net als zijn voorganger, tot doel heeft alle onderdelen van de fraudebestrijdingscyclus te versterken: preventie, opsporing, onderzoek en correctie.

De leidende beginselen en normen van de fraudebestrijdingsstrategie van 2019 zijn:

– nultolerantie voor fraude;

– fraudebestrijding als integraal onderdeel van de interne controle;

– kosteneffectiviteit van de controles;

– professionele integriteit en bekwaamheid van personeel van de Unie;

– transparantie over de besteding van middelen van de Unie;

– fraudepreventie, met name fraudebestendig maken van uitgavenprogramma's;

– doeltreffende onderzoekscapaciteit en tijdige uitwisseling van informatie;

– snelle correctie (met inbegrip van terugvordering van onrechtmatig verkregen middelen en gerechtelijke/administratieve sancties);

– goede samenwerking tussen interne en externe spelers, in het bijzonder tussen de Unie en de bevoegde nationale autoriteiten, en tussen de diensten van alle betrokken instellingen en instanties van de Unie;

– doeltreffende interne en externe communicatie over fraudebestrijding.

Artikel 11 van de overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma en bijlage III bij de overeenkomst over de deelname van Zwitserland aan Euspa bevatten gedetailleerde financiële bepalingen voor Zwitserse deelnemers aan de activiteiten van het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma, waaronder ook fraudebestrijdingsmaatregelen. Bijlage III voorziet in de nodige details en processen, en in onbelemmerde uitvoering van taken door de instanties die de financiële belangen van de Unie waarborgen (de Europese Commissie, of andere personen die daartoe gemachtigd zijn door de Europese Commissie, met inbegrip van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en de Europese Rekenkamer). De financiële belangen van de Unie moeten worden beschermd door middel van evenredige maatregelen, onder meer met betrekking tot preventie, opsporing, correctie en onderzoek van onregelmatigheden, waaronder fraude, terugvordering van verloren gegane, ten onrechte betaalde of onjuist bestede financiële middelen, en in voorkomend geval door het opleggen van de administratieve sancties.

Personen of entiteiten die middelen van de Unie ontvangen, moeten overeenkomstig het Financieel Reglement ten volle meewerken aan de bescherming van de financiële belangen van de Unie, de nodige rechten en toegang verlenen aan de Commissie, OLAF en de Rekenkamer, en ervoor zorgen dat derden die betrokken zijn bij de uitvoering van middelen van de Unie gelijkwaardige rechten verlenen. Zoals uitdrukkelijk bepaald in artikel 11, lid 4, van de overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma, kunnen de evaluaties en controles ook worden uitgevoerd na de opschorting van de toepassing van een protocol of na de beëindiging van de toepassing of de opzegging van de overeenkomst.

Overeenkomstig de overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma kan OLAF administratieve onderzoeken uitvoeren, waaronder controles en inspecties ter plaatse, op het grondgebied van de Zwitserse Bondsstaat van een Zwitserse entiteit die partij is bij een relevante financieringsovereenkomst of een Zwitserse derde partij bij de financieringsovereenkomst in het kader van een contract, overeenkomstig en voor zover bepaald in de desbetreffende financieringsovereenkomst of een ander toepasselijk contract. De Europese Commissie en OLAF houden zich bij de uitoefening van hun taken op het grondgebied van de Zwitserse Bondsstaat aan de Zwitserse wetgeving.

De evaluaties en controles kunnen worden uitgevoerd door functionarissen van de Unie, met name functionarissen van de Europese Commissie en de Europese Rekenkamer, of door andere personen die daartoe door de Europese Commissie zijn gemachtigd. De Europese Commissie of andere door haar gemachtigde personen houden zich bij de uitoefening van hun taken op het grondgebied van de Zwitserse Bondsstaat aan de Zwitserse wetgeving.

De Zwitserse autoriteiten verlenen, overeenkomstig de toepasselijke internationale samenwerkingsinstrumenten, hun medewerking aan de autoriteiten van de Unie of de lidstaten die verantwoordelijk zijn voor het onderzoeken en vervolgen van strafbare feiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad, ook wat betreft het voor de rechter brengen van vermeende daders van en medeplichtigen aan die strafbare feiten. Verzoeken aan de Zwitserse Bondsstaat op grond van toepasselijke internationale samenwerkingsinstrumenten kunnen bijvoorbeeld verzoeken zijn die worden gedaan in verband met onderzoeken van of vervolgingen door het Europees Openbaar Ministerie (EOM). Dit maakt samenwerking met het EOM mogelijk, zoals bepaald in Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt.

Voorts voorziet de overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma in een doeltreffend mechanisme om de tenuitvoerlegging van besluiten van de Commissie op het grondgebied van de Zwitserse Bondsstaat te waarborgen.

5. ANDERE OPMERKINGEN

De jaarlijkse financiële bijdrage van Zwitserland aan de financiering van Euspa bestaat uit enerzijds een operationele bijdrage en anderzijds een deelnamevergoeding, zoals bepaald in artikel 4 van de overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma en bijlage I bij die overeenkomst.

De operationele bijdrage zal gebaseerd zijn op een verdeelsleutel die wordt gedefinieerd als de verhouding tussen het bruto binnenlands product (bbp) van Zwitserland tegen marktprijzen en het bbp van de Unie tegen marktprijzen. De bbp's die moeten worden toegepast zijn de bbp's die het meest recent beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarin de jaarlijkse betaling wordt verricht, zoals verstrekt door het Bureau voor de Statistiek van de Europese Unie (Eurostat), met inachtneming van de Overeenkomst over samenwerking op het gebied van statistiek[2]. Indien deze overeenkomst niet langer van toepassing is, wordt het bbp van Zwitserland vastgesteld op basis van gegevens van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

De operationele bijdrage wordt berekend door de verdeelsleutel toe te passen op de jaarlijkse goedgekeurde begroting van de Unie die is opgenomen in de desbetreffende begrotingsonderdelen voor subsidies voor het betrokken begrotingsjaar. Alle referentiebedragen zijn gebaseerd op vastleggingskredieten.

De jaarlijkse deelnamevergoeding is een percentage van de jaarlijkse operationele bijdrage. De jaarlijkse deelnamevergoeding heeft de volgende waarden:

– in 2026: 2 %

– in 2027: 3 %

– in 2028 en de daaropvolgende jaren: 4 %.

Alle financiële bijdragen door Zwitserland of betalingen van de Unie en de berekening van verschuldigde of te ontvangen bedragen, zullen in euro worden verricht.

[2] Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat over samenwerking op het gebied van statistiek (PB L 90 van 28.3.2006, blz. 2).

De Europese Commissie zal verzoeken tot storting bezorgen aan Zwitserland die overeenstemmen met de bijdragen van Zwitserland. Zwitserland betaalt het bedrag van het verzoek tot storting uiterlijk 45 dagen nadat het verzoek tot storting is ontvangen.

Bij te late betaling van de financiële bijdrage betaalt Zwitserland achterstandsrente op het resterende bedrag vanaf de vervaldatum. De rentevoet voor op de vervaldag te ontvangen, maar nog niet betaalde bedragen is het door de Europese Centrale Bank op haar basisherfinancieringstransacties toegepaste percentage dat geldt op de eerste kalenderdag van de maand van de vervaldag, zoals bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, C-serie, of 0 % als dat hoger is, plus 3,5 procentpunt.

DEEL II:

ANDERE AGENTSCHAPPEN EN INFORMATIESYSTEMEN

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL:

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van een breed pakket overeenkomsten ter consolidatie, verdieping en uitbreiding van de bilaterale betrekkingen met de Zwitserse Bondsstaat.

2. BEGROTINGSONDERDELEN:

In deel II worden de financiële gevolgen toegelicht van de andere overeenkomsten van het brede pakket die voorzien in een financiële bijdrage van Zwitserland aan verschillende agentschappen en informatiesystemen, met uitzondering van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma. In deel I worden de financiële gevolgen toegelicht van deze laatste overeenkomst.

Uit hoofde van de overeenkomsten op de gebieden van de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, de gezondheidsovereenkomst en de overeenkomst inzake het Agentschap voor het ruimtevaartprogramma zal Zwitserland bij de inwerkingtreding financieel bijdragen aan de begroting van de Unie voor het beheer en de werking van de agentschappen en instanties, de informatiesystemen en andere activiteiten waartoe het toegang heeft uit hoofde van die overeenkomsten. Er werd onderhandeld over een reeks financiële standaardregelingen, die in de specifieke overeenkomsten werden geïntegreerd. Deze hebben geen betrekking op de overeenkomsten inzake de deelname van Zwitserland aan respectievelijk het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma en de programma's van de Unie.

Er is een gedetailleerde beschrijving van de financiële regelingen opgenomen in afdeling 5 van dit document.

De informatiesystemen waartoe Zwitserland toegang krijgt en waarvoor het financieel moet bijdragen in overeenstemming met de overeengekomen financiële regelingen zijn de volgende:

– het Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening (Eures), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2016/589;

– het systeem voor de elektronische uitwisseling van gegevens betreffende sociale zekerheid (EESSI), zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009;

– de modules van het informatiesysteem interne markt (IMI), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) nr. 1024/2012 met betrekking tot de detachering van werknemers, diensten, beroepskwalificaties, de Europese beroepskaart, gereglementeerde beroepen en één digitale toegangspoort;

– het EudraGMDP-informatiesysteem inzake het communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik, zoals vastgesteld bij Richtlijn 2004/27/EG;

– het Europhyt-portaal, zoals vastgesteld bij Richtlijn 94/3/EG van de Commissie van 21 januari 1994;

– het systeem voor snelle waarschuwingen voor levensmiddelen en diervoeders (RASFF), zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 178/2002;

– het platform voor sanitaire en fytosanitaire certificering (Traces), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2017/625;

– het systeem voor kennisgeving van en rapportage over informatie betreffende dierziekten (ADIS), zoals vastgesteld bij Verordening (EU) 2020/2002;

– de Uniedatabank, zoals vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen.

De agentschappen waartoe Zwitserland toegang krijgt en waarvoor het financieel moet bijdragen in overeenstemming met de overeengekomen financiële regelingen zijn de volgende:

– het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC), opgericht bij Verordening (EG) nr. 851/2004;

– de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA), opgericht bij Verordening (EG) nr. 178/2002;

– het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER), opgericht bij Verordening (EU) 2019/942.

Indien op dit moment alternatieve financieringsbronnen aanwezig zijn, worden die behouden. Indien deze situatie wijzigt in de loop van de levenscyclus van de overeenkomsten, moeten de financiële standaardregelingen worden toegepast. Dit heeft betrekking op de volgende informatiesystemen en agentschappen:

– TACHOnet, opgericht bij Verordening (EU) nr. 165/2014 en Uitvoeringsverordening (EU) 2016/68 van de Commissie;

– het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen (EWRS), opgericht bij Verordening (EU) 2022/2371;

– het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA), opgericht bij Verordening (EU) 2018/1139;

– het systeem voor wederzijdse informatie over sociale bescherming (MISSOC).

Om rekening te houden met het feit dat Zwitserland geen toegang zal hebben tot de activiteiten van het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER), dat buiten het toepassingsgebied van de elektriciteitsovereenkomst valt, wordt de jaarlijkse operationele bijdrage aan ACER berekend op basis van het jaarlijkse referentiebedrag, dat overeenkomt met 85 % van het bedrag van de goedgekeurde jaarbegroting van de Unie, opgenomen in het desbetreffende begrotingsonderdeel voor subsidies van de Unie.

In het kader van het huidige MFK (2021-2027) dient Zwitserland geen bijdrage te betalen voor de financiering van het EWRS overeenkomstig de bovengenoemde financiële regelingen. In plaats daarvan wordt de bijdrage gedekt door zijn bijdragen aan de financiering van het ECDC en het EU4Health-programma, aangezien dit de twee financieringsbronnen van het EWRS zijn in het kader van het huidige MFK.

De precieze gevolgen van de bijdragen van Zwitserland aan de begroting kunnen niet worden vastgesteld op het moment dat dit dossier wordt opgesteld, aangezien Zwitserland pas zal beginnen met bijdragen nadat de betrokken overeenkomsten in werking zijn getreden, en de inwerkingtreding ervan hangt af van de vervulling van een aantal grondwettelijke

verplichtingen door Zwitserland. Dit proces kan verschillende jaren in beslag nemen, wat kan betekenen dat de overeenkomsten niet in werking treden tijdens het huidige meerjarige financieel kader.

Aangezien de overeengekomen financieringsregelingen een periodieke inkomstenstroom voor de begroting van de Unie genereren en de standaardbepalingen als model zullen dienen voor de bijdragen van Zwitserland aan het beheer en de werking van eventuele bijkomende agentschappen of informatiesystemen waartoe Zwitserland in de toekomst toegang krijgt, is het niettemin nuttig om te schetsen op welke wijze de financiële regelingen van invloed kunnen zijn op de begroting. In de vermelde bedragen worden de financiële regelingen toegepast op de begroting van 2024, die als referentie werd gebruikt tijdens de onderhandelingen over de financieringsregelingen en betalingsvoorwaarden.

- **Informatiesystemen**

Eures

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– R6 1 2 0 — Europees Sociaal Fonds Plus — Bestemmingsontvangsten

De ontvangsten worden toegewezen aan de volgende begrotingsonderdelen voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

Artikel 07 02 04 — ESF+ — Onderdeel werkgelegenheid en sociale innovatie (EaSI), en

– Artikel 07 10 09 — Europese Arbeidsautoriteit (ELA): uitgaven in verband met het Eures-platform

Elektronische uitwisseling van gegevens betreffende de sociale zekerheid (EESSI)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– 6 1 2 0 — Europees Sociaal Fonds Plus — Bestemmingsontvangsten

– R 6 6 3 0 — Proefprojecten, voorbereidende acties, prerogatieven en overige acties

De ontvangsten worden toegewezen aan de volgende begrotingsonderdelen voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

– Artikel 07 02 04 — ESF+ — Onderdeel werkgelegenheid en sociale innovatie (EaSI);

– Post 07 20 03 01 — Vrij verkeer van werknemers, coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en maatregelen ten behoeve van migranten, met inbegrip van migranten uit niet-lidstaten

Informatiesysteem interne markt (IMI)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– 6 00 03 00 — Programma voor de interne markt — Bestemmingsontvangsten

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

– Post 03 01 01 01 — Ondersteunende uitgaven voor het programma voor de interne markt (03 01 01 01 02)

EudraGMDP

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– 6 6 2

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

– 6 10 03 01 — Bijdrage van de Unie aan het Europees Geneesmiddelenbureau

EUROPHYT, iRASFF, Traces, ADIS

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– 60 30

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

– Artikel 03 02 06 — Bijdragen aan een hoog niveau van gezondheid en welzijn voor mensen, dieren en planten

Uniedatabank, zoals vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– 6 06 08 — Overige bijdragen en terugbetalingen — Bestemmingsontvangsten

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

– 02 20 04 02 — Ondersteunende activiteiten in het kader van het Europese energiebeleid en de interne energiemarkt

- **Agentschappen**

Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) en Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– 6 6 2

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

– Artikel 06 10 01 — Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding

– Artikel 06 10 02 — Europese Autoriteit voor voedselveiligheid

Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post):

– 6 06 08 — Gedecentraliseerde agentschappen — Bestemmingsontvangsten

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post):

– Artikel 02 10 06 — Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)

3. FINANCIËLE GEVOLGEN

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven maar wel voor de ontvangsten

☑ Het voorstel heeft financiële gevolgen voor de bestemmingsontvangsten,

namelijk:

- **Informatiesystemen**

Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening (Eures)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)
R 6 1 2 0	999 897

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
R 6 1 2 0	999 897
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
07 02 04 07 10 09	999 897

Elektronische uitwisseling van gegevens betreffende de sociale zekerheid (EESSI)

Begrotingsonderdelen voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)
R 6 1 2 0 R 6 6 3 0	227 136

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
R 6 1 2 0 R 6 6 3 0	227 136
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
07 02 04 07 20 03 01	227 136

Informatiesysteem interne markt (IMI)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)
6 00 03 00	96 346

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
6 00 03 00	96 346
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
Post 03 01 01 01 (03 01 01 01 02)	96 346

EudraGMDP

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)
6 6 2	6 525

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
6 6 2	6 525
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
6 10 03 01	6 525

Europhyt, iRASFF, Traces, ADIS

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)

6 0 3 0	727 804

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
6 0 3 0	727 804
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
Artikel 03 02 06	727 804

Uniedatabank, zoals vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)
6 06 08	875 000

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
6 06 08	875 000
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
02 20 04 02	875 000

- **Agentschappen**

Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)
6 6 2	3 670 862

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
6 6 2	3 670 862
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
Artikel 06 10 01	3 670 862

Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)
6 6 2	7 755 340

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
6 6 2	7 755 340
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
Artikel 06 10 02	7 755 340

Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)[3]

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Gevolgen voor jaarlijkse ontvangsten (raming 2024)
06 06 08	981 805

[3] Op basis van een jaarlijks referentiebedrag van 85 % van het bedrag van de goedgekeurde jaarbegroting van de Unie, opgenomen in het desbetreffende begrotingsonderdeel voor subsidies van de Unie.

Situatie na de actie	
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	Geraamde jaarlijkse ontvangsten
6 06 08	981 805
Begrotingsonderdeel voor uitgaven	Geraamde jaarlijkse uitgaven
02 10 06	981 805

4. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Volgens artikel 325 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de Commissie fraude en alle andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad, bestrijden. De preventie en opsporing van fraude is bijgevolg een algemene verplichting voor alle diensten van de Commissie in het kader van hun dagelijkse activiteiten waarbij middelen worden aangewend.

Fraude of onregelmatigheden met middelen van de Unie heeft met name nadelige gevolgen voor de reputatie van de Commissie en de uitvoering van het beleid van de Unie. De huidige fraudebestrijdingsstrategie van de Commissie (CAFS) (COM(2019) 196) is op 29 april 2019 aangenomen, als vervanging van de strategie uit 2011. Het betreft een beleidsdocument waarin de prioriteiten van de Commissie in de strijd tegen fraude worden uiteengezet met het oog op het meerjarig financieel kader voor de periode 2021-2027. De belangrijkste doelstellingen van de fraudebestrijdingsstrategie van 2019 zijn: 1) “de kennis van fraudepatronen, profielen van fraudeurs en systemische kwetsbare plekken waar het gaat om fraude ten nadele van de EU-begroting verder verbeteren” (verzameling en analyse van gegevens), en 2) “de coördinatie, samenwerking en workflows voor fraudebestrijding optimaliseren, met name tussen diensten van de Commissie en uitvoerende agentschappen” (coördinatie, samenwerking en processen). De strategie gaat vergezeld van een actieplan dat in juli 2023 is herzien en dat, net als zijn voorganger, tot doel heeft alle onderdelen van de fraudebestrijdingscyclus te versterken: preventie, opsporing, onderzoek en correctie.

De leidende beginselen en normen van de fraudebestrijdingsstrategie van 2019 zijn:

- nultolerantie voor fraude;
- fraudebestrijding als integraal onderdeel van de interne controle;
- kosteneffectiviteit van de controles;
- professionele integriteit en bekwaamheid van personeel van de Unie;
- transparantie over de besteding van middelen van de Unie;
- fraudepreventie, met name fraudebestendig maken van uitgavenprogramma’s;
- doeltreffende onderzoekscapaciteit en tijdige uitwisseling van informatie;
- snelle correctie (met inbegrip van terugvordering van onrechtmatig verkregen middelen en gerechtelijke/administratieve sancties);

– goede samenwerking tussen interne en externe spelers, in het bijzonder tussen de Unie en de bevoegde nationale autoriteiten, en tussen de diensten van alle betrokken instellingen en instanties van de Unie;

– doeltreffende interne en externe communicatie over fraudebestrijding.

5. ANDERE OPMERKINGEN

De jaarlijkse financiële bijdrage van Zwitserland aan de financiering van informatiesystemen en agentschappen zal plaatsvinden in de vorm van de som van een operationele bijdrage enerzijds en een deelnamevergoeding anderzijds.

De operationele bijdrage zal gebaseerd zijn op een verdeelsleutel die wordt gedefinieerd als de verhouding tussen het bruto binnenlands product (bbp) van Zwitserland tegen marktprijzen en het bbp van de Unie tegen marktprijzen. De bbp's die moeten worden toegepast zijn de bbp's die het meest recent beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarin de jaarlijkse betaling wordt verricht, zoals verstrekt door het Bureau voor de Statistiek van de Europese Unie (Eurostat), met inachtneming van de Overeenkomst over samenwerking op het gebied van statistiek[4]. Indien deze overeenkomst niet langer van toepassing is, wordt het bbp van Zwitserland vastgesteld op basis van gegevens van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

De operationele bijdrage voor agentschappen wordt berekend door de verdeelsleutel toe te passen op de goedgekeurde jaarbegroting van de Unie, die wordt opgenomen in het desbetreffende begrotingsonderdeel voor subsidies van de Unie voor dat betrokken jaar. De operationele bijdrage voor de informatiesystemen en andere activiteiten wordt berekend door de verdeelsleutel toe te passen op de desbetreffende begroting van het betrokken jaar, zoals vermeld in de documenten voor de uitvoering van de begroting (zoals werkprogramma's of contracten). Alle referentiebedragen zijn gebaseerd op vastleggingskredieten.

De jaarlijkse deelnamevergoeding bedraagt 4 % van de jaarlijkse operationele bijdrage.

Alle financiële bijdragen door Zwitserland of betalingen van de Unie en de berekening van verschuldigde of te ontvangen bedragen, zullen in euro worden verricht.

De Europese Commissie zal Zwitserland uiterlijk op 16 april van het begrotingsjaar de volgende informatie meedelen met betrekking tot de deelname van Zwitserland:

– de bedragen in vastleggingskredieten van de jaarbegroting van de Unie, opgenomen in het desbetreffende begrotingsonderdeel voor subsidies van de Unie voor dat betrokken jaar voor elk agentschap, en de bedragen in vastleggingskredieten met betrekking tot de goedgekeurde begroting van de Unie voor het betrokken jaar voor de desbetreffende begroting van de informatiesystemen;

– het bedrag van de deelnamevergoeding;

– wat de agentschappen betreft, in jaar N+1 de vastleggingen in de begroting die zijn gedaan voor vastleggingskredieten die in jaar N zijn toegestaan in het desbetreffende begrotingsonderdeel voor subsidies van de Unie in verhouding tot de jaarbegroting van de Unie, opgenomen in het desbetreffende begrotingsonderdeel voor subsidies van de Unie voor jaar N.

[4] Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat over samenwerking op het gebied van statistiek (PB L 90 van 28.3.2006, blz. 2).

Op basis van haar ontwerpbegroting verstrekt de Europese Commissie zo spoedig mogelijk en uiterlijk op 1 september van het begrotingsjaar een raming van de bovengenoemde informatie.

De Europese Commissie zal verzoeken tot storting bezorgen aan Zwitserland die overeenstemmen met de bijdragen van Zwitserland voor elk van de agentschappen, informatiesystemen en andere activiteiten waaraan Zwitserland deelneemt. Zwitserland betaalt het bedrag van het verzoek tot storting uiterlijk zestig dagen nadat het verzoek tot bijdragen is gedaan.

In elk verzoek tot storting mag Zwitserland afzonderlijke betalingen uitvoeren voor elk agentschap, elk informatiesysteem of elke andere activiteit.

Bij te late betaling van de financiële bijdrage betaalt Zwitserland achterstandsrente op het resterende bedrag vanaf de vervaldatum.

De rentevoet voor op de vervaldag te ontvangen, maar nog niet betaalde bedragen is het door de Europese Centrale Bank op haar basisherfinancieringstransacties toegepaste percentage dat geldt op de eerste kalenderdag van de maand van de vervaldag, zoals bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, C-serie, of 0 % als dat hoger is, plus 3,5 procentpunt.